

Interviu oferit instituțiilor
mass-media de către guvernatorul
Băncii Naționale a Moldovei,
Sergiu Cioclea

2

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

3

Investițiile
pun în mișcare construcțiile
și industria utilajelor

3

Ministerul Economiei și Infrastructurii s-a pronunțat pentru diversificarea exporturilor moldovenești

Ministrul Economiei și
Infrastructurii, Chiril
Gaburici, s-a pronunțat pentru
diversificarea exporturilor
moldovenești. Potrivit agenției
INFOTAG, despre aceasta el a
declarat în cadrul unei ședințe
cu privire la elaborarea și
implementarea activităților
pentru promovarea
exporturilor, atragerea
investițiilor și promovarea
imaginii țării, prevăzute
în Strategia națională de
dezvoltare "Moldova 2020".

Chiril Gaburici a menționat că mi-
nisterul are ca obiectiv trecerea de la
modelul de creștere economică bazat
pe consum către o creștere axată pe
atragera de investiții și pe dezvoltarea
industriilor exportatoare.

"Dacă ne dorim să creștem ex-
portul, trebuie să ne axăm pe fie-
care țară în parte, să analizăm care
sunt cerințele pieței de acolo și ce
produse putem noi să le oferim. Tot-
odată, este necesară diversificarea
structurală a exporturilor moldove-
nești. Acest lucru ne va permite să
cunoaștem ce și cât producem, unde
exportăm, care sunt piețele unde
putem deveni competitivi. Astfel
vom dezvolta infrastructura indus-
trială și nu vom fi în situația în care
am produs mai mult decât avem
unde exporta", a menționat Chiril
Gaburici.

El a subliniat că autoritățile și ex-
portatorii nu trebuie să se concen-
treze doar pe agricultură.

"Trebuie să promovăm și alte ra-
muri unde țara noastră are potențial
de dezvoltare: industria ușoară sau

sectorul automotive. Astăzi, produ-
sele moldovenești au un spectru mai
îngust decât este cererea pe piețele
externe. Dorim să creăm condiții
favorabile, pentru ca antreprenorul
să-și poată diversifica mărfurile des-
tinate exportului, ceea ce va echili-
bra balanța comercială și va duce la
crearea de noi locuri de muncă bine
plătite", a declarat ministrul.

În cadrul ședinței au mai fost
discutate aspecte ce țin de comer-
țul extern și regimurile comerciale
preferențiale atât cu statele Uniunii
Europene și cele ale Comunității Sta-
telor Independente, cât și cu cele din
partea euro-asiatică: Turcia, China,
Egipt și țările EFTA, ceea ce va asu-
gura o dezvoltare economică durabi-
lă a Republicii Moldova.

Curs valutar
15.08.2018

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	16.5932
EUR	1	18.9254
UAH	1	0.6050
RON	1	4.0633
RUB	1	0.2485

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market”
poate fi procurat în urmă-
toarele ghișee raionale ale
„MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, ori-
care număr al ziarului sau
copia acestuia pot fi pro-
curate la sediul redacției
„Capital Market” pe adresa:
mun. Chișinău, str. V. Alec-
sandri, 115.

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțu-
rilor și rapoartelor anuale
se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

În atenția participanților profesioniști la piața asigurărilor!

Comisia Națională a Pieței Financiare
informează despre sistarea adre-
sei de e-mail rcasupport@cts.md.

Cererile privind înregistrarea, modificarea și/sau com-
pletarea datelor în Sistemul informațional automatizat
de stat RCA Data vor fi expediate la adresa de e-mail:
support.rca@cnpf.md

TELEFOANE DE CONTACT:

Direcția generală asigurări din cadrul
Comisiei Naționale a Pieței Financiare
Liuba Bugai, specialist principal: 022 859 414
Elena Botnari, specialist superior: 022 859 495

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul
Capital Market în toate oficiile
“Poșta Moldovei” din țară sau
la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agenția “Ediții Periodice” (022) 233740

Moldpresa[®]
Tu alegi, noi difuzăm!

Sergiu Cioclea: Suspendarea primei tranșe a asistenței UE nu va afecta rezervele valutare și cursul valutar

Interviu oferit instituțiilor mass-media din Republica Moldova de către guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, Sergiu Cioclea

– Când ați preluat conducerea BNM, sistemul bancar era într-o profundă criză. Mulți erau sceptici în a face pronosticuri optimiste. Totuși, în doi ani, sistemul bancar a depășit criza, iar acum demonstrează tendințe destul de pozitive atât pe indicatori, dar și în ceea ce privește încrederea investitorilor. Cât de sustenabilă pe termen mediu și lung este această revenire și care sunt garanțiile că o nouă criză similară cu cea din 2014-2015 nu se va repeta?

– În ultimii doi ani am muncit mult ca să punem bazele unui nou sistem bancar în Republica Moldova – mai transparent, mai solid, mai eficient. În primul rând, am promovat un șir de legi noi pentru a schimba „regulile de joc” în așa fel încât practicile ilicite care au dus la fraudă bancară să nu mai fie posibile, iar pedepsele pentru încălcarea legii să fie descurajante, mult mai dure decât au fost în trecut. Totodată, pentru ca cetățenii să nu plătească din greu pentru erorile sau malversările unor bancheri care pot duce la falimentarea unei bănci, am introdus instrumente noi de intervenție timpurie sau rezoluție bancară. Acestea permit să salvezi o instituție bancară fără a face apel la banii publici. În același sens, am promovat majorarea plafonului de garantare a depozitelor până la 50 mii lei.

Pentru a face ireversibilă consolidarea sectorului bancar este nevoie, însă, de a finaliza procesul de transparentizare și în special vânzarea acțiunilor blocate în BC „Moldova Agroindbank” SA și BC „Moldindconbank” SA. Atunci vom face un salt calitativ colosal în reformarea sectorului și vom putea afirma cu certitudine că o nouă criză bancară similară celei din 2014-2015 nu mai are șanse în țara noastră. Dar cea mai sigură garanție contra crizelor și fraudelor rămâne independența și profesionalismul Băncii Naționale. Lucrăm din răzputeri pentru a înțări instituția și autoritatea băncii centrale prin fortificarea cadrului legislativ, dar și reformarea BNM pe intern.

– Spuneți recent că Republica Moldova încă nu a întors pagina referitor la cazul privind spălarea de bani prin intermediul băncilor autohtone. Parlamentul a adoptat în februarie Legea privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar dumneavoastră afirmați că Banca Națională a Moldovei va implementa aceste măsuri într-un ritm accelerat. De asemenea, în această toamnă vor veni experții din cadrul organizației europene privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, MONEYVAL, pentru a da o notă sistemului bancar autohton sub acest aspect. Care sunt riscurile la ora actuală ca să se repete un nou caz de spălare a banilor prin băncile din R. Moldova, așa cum a avut loc anterior și în cunoscutul caz numit și „Laundromat”?

– Întra-devăr, consecințele așa-zisului „Laundromat” se resimt și azi. Imaginea sistemului bancar moldovenesc a suferit considerabil pe plan internațional. Mai multe bănci străine au rupt relațiile de corespondență cu băncile moldovenești și acest proces poate continua, dacă nu depunem eforturi majore pentru a schimba reputația țării. În acest context, evaluarea comitetului MONEYVAL al Consiliului Europei în octombrie 2018 este o provocare majoră pentru autoritățile naționale, inclusiv pentru BNM, dar și o ocazie de a demonstra că lucrurile în domeniul combaterii spălării banilor s-au urmat din loc.

– În ce ne privește, Banca Națională a înăsprit considerabil supravegherea băncilor locale. Lucrăm asupra îmbunătățirii controalelor prin implementarea unei soluții IT și intensificarea inspecțiilor pe teren. Am cerut tuturor băncilor să se supună unui audit extern specializat în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Este o premieră pentru Republica Moldova. Vom modifica în cel mai scurt timp cadrul normativ pentru a transpune prevederile noii Legi privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Pentru a ne asigura că un nou „Laundromat” nu mai este posibil și, în particular, că noua Lege privind declararea voluntară nu va fi folosită de unii pentru a sparge o breșă în procedurile de prevenire a spălării banilor, BNM va instrui toate băncile să aplice cu strictețe măsurile de precauție referitoare la mijloacele bănești declarate. Dacă averile vor include acțiuni în bănci peste cota semnificativă de 1%, proprietarii acțiunilor vor fi supuși în mod obligatoriu evaluării de competență și onorabilitate (fit-and-proper) și, în caz de neconcordanță, vor fi impuși să-și vândă acțiunile conform procedurilor de înstrăinare forțată. Ținând cont de riscurile asociate, băncile centrale au în general reținere față de amnistia fiscală sau de capital. Dar odată ce o asemenea lege a fost aprobată, rolul BNM e să se asigure în practică că aceasta nu creează un teren propice pentru abuzuri. Sperăm că eforturile Băncii Naționale depuse în domeniul prevenirii și spălării banilor să fie apreciate de evaluatorii MONEVAL și să permită îmbunătățirea imaginii sectorului bancar moldovenesc.

– Cum decurge ancheta companiei Kroll și dacă va mai exista un raport intermediar sau un altul în viitorul apropiat? Are BNM instrumentele necesare pentru a recupera din acest prejudiciu în cazul „furtului miliardului”? Eventual, v-aș ruga să ne explicați un pic care sunt competențele și ce ar putea face BNM în acest sens?

– Ancheta consorțiului internațional Kroll și Steptoe&Johnson a fost încheiată la finele anului trecut. Sinteză anchetei a fost publicată în limbile română și engleză pe pagina web a BNM în decembrie 2017. Raportul final, numit în presă „Kroll 2”, a fost transmis oficial Băncii Naționale în martie 2018, după care a fost ridicat de Procuratura Anticorupție. Așadar, un alt raport din partea consorțiului internațional de anchetă nu este prevăzut. Kroll și Steptoe&Johnson și-au confirmat însă disponibilitatea de a coopera în continuare cu autoritățile moldovenești pentru urmărirea pe plan internațional a fondurilor delapidate prin inițierea proceselor civile în sprijinul procedurilor penale care vor fi înaintate de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale (ARBI). Pentru a determina necesitatea și domeniul de implicare a consorțiului internațional, BNM a organizat anterior mai multe întâlniri de lucru între reprezentanții Kroll, pe de o parte, și cei ai Procuraturii Anticorupție, CNA și ARBI, pe de altă parte.

Suplimentar, BNM a asigurat cooperarea companiei Kroll cu autoritățile naționale de supraveghere bancară din alte țări, în special cu cele din Estonia și Letonia, în care a fost domiciliată „centrala” de spălare de bani. În perioada anchetei, întâlniri de informare au fost organizate cu reprezentanții FMI, Băncii Mondiale, Comisiei Europene și Ambasadei SUA. Vreau să subliniez că toate informațiile necesare investigației care au fost la dispoziția BNM au fost transmise Procura-

turii și companiei Kroll. Iar cele care lipsesc, menționate în sinteză, sunt informațiile pe care nu le-au furnizat autoritățile altor state prin care au tranzitat banii furați. Banca Națională nu are competențe de urmărire și deci nu se poate substitui organelor de drept în acest dosar. Totodată, BNM a solicitat băncilor în lichidare să intensifice acțiunile în justiție, la sesizarea cărora au fost tentate multiple cauze penale.

– „Moldindconbank” a scos la vânzare din nou la bursă 63,89% din acțiuni. Există de această dată vreun investitor real interesat?

– Astăzi BC „Moldindconbank” SA este o bancă performantă și solidă grație măsurilor întreprinse de administratorii temporari în cadrul intervenției timpurii. Aș vrea să menționez rolul important pe care l-a avut în fortificarea băncii Consiliul de supraveghere, compus în majoritate – patru din cinci – din membri independenți, dintre care doi cetățeni străini. Folosirea în premieră în țara noastră a mecanismului de intervenție timpurie s-a dovedit a fi un succes și creează un precedent pozitiv de sanare a băncilor. Din acest motiv, sperăm ca acțiunile băncii expuse la vânzare să suscite interes din partea investitorilor strategici, cu atât mai mult că vorbim despre un pachet majoritar care oferă control asupra gestiunii băncii. La această etapă, am fost informați în mod neoficial de interesul preliminar față de BC „Moldindconbank” SA a două mari bănci din regiune. Suplimentar, am fost contactați de un important investitor instituțional care și-a exprimat dorința de a participa în calitate de co-investitor în cazul creării unui consorțiu. Vom putea comunica numele investitorilor potențiali atunci când aceste intenții vor fi formalizate prin depunerea unor cereri oficiale la BNM.

– FMI a recomandat BNM să contribuie la ieșirea ordonată de sub regimul de administrare temporară a celei de-a doua bănci ca mărime din Republica Moldova. Este pregătită banca pentru aceasta? Cât de real este acest pas până la sfârșitul anului 2018 dacă, în perioada respectivă, cele 64% din acțiunile „Moldindconbank” expuse la vânzare nu vor fi vândute unui investitor strategic?

– Cu părere de rău, vânzarea acțiunilor BC „Moldindconbank” SA a fost întârziată de anumite complicații judiciare care au fost soluționate doar la sfârșitul anului trecut. Astfel, acțiunile nou-emise au fost expuse la vânzare de bancă în aprilie 2018, după ce acestea au fost evaluate de o firmă de audit cu renume internațional. În iulie, BNM a prelungit termenul de vânzare cu trei luni. La această etapă, prelungirea perioadei de vânzare nu este în sine un semn îngrijorător. După cum am mai spus, avem informația că BC „Moldindconbank” SA ar putea interesa unele bănci regionale. Dar achiziționarea unui important pachet de acțiuni într-o bancă de talie dintr-o țară străină nu este o decizie pe care investitorii o pot lua peste noapte – este nevoie de o analiză profundă a băncii, a pieței naționale în care aceasta operează și a cadrului legislativ. Din aceste motive, nu exclud necesitatea extinderii suplimentare a perioadei de vânzare a acțiunilor BC „Moldindconbank” SA și, în consecință, a regimului de intervenție timpurie. Mai devreme sau mai târziu, acțiunile expuse la vânzare vor fi înstrăinate. Cadrul legislativ elaborat împreună cu experții FMI oferă mai multe alternative de vânzare, în așa fel ca procesul de înstrăinare să fie unul flexibil, dar și ireversibil.

– Cum poate evolua cursul valutar, în contextul suspendării plății primei tranșe din Programul de Asistență Macrofinanciară a UE pentru Republica Moldova, care ar fi asigurat intrarea suplimentară, importantă de valută pe piața din Republica Moldova?

– Nivelul sporit de remitențe și buna performanță a exporturilor moldovenești asigură un flux important de valută pe piața internă în ciuda erodării deficitului comercial. Oferta de valută din partea persoanelor fizice continuă să depășească cererea din partea agențiilor economice, ceea ce explică, în mare parte, tendința de apreciere a leului moldovenesc. Fluxul de intrări de valută în favoarea persoanelor fizice a atins 1,2 miliarde dolari SUA în 2017 și este în creștere, majorându-se cu 16% în prima jumătate a anului 2018. Pentru a pune în perspectivă efectul suspendării Acordului de asistență macrofinanciară cu UE, suma totală a debursărilor prevăzute este de circa 116 milioane dolari SUA pe o perioadă de doi ani. Așadar, pe termen scurt, suspendarea asistenței macrofinanciare nu va genera un efect major pe piața valutară.

– În ce măsură va afecta eventuala suspendare a primei tranșe din asistența macrofinanciară și sprijinul bugetar al UE activele oficiale de rezervă?

– Din motivele expuse mai sus, suspendarea asistenței macrofinanciare din partea UE nu va afecta în viitorul apropiat nivelul rezervelor internaționale, care au atins, la sfârșitul lui iulie curent, nivelul record de aproape 3 miliarde dolari SUA. Cu toate acestea, tensionarea relațiilor cu UE și alți parteneri străini ar fi o noutate proastă. Aceasta ar putea avea consecințe negative pe termen mediu și duce la înrăutățirea percepției față de țară din partea investitorilor străini, creditorilor internaționali și agențiilor de rating. Cu atât mai mult este important de a respecta angajamentele față de Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială. În caz contrar, ar putea suferi finanțarea externă a bugetului și contului curent, dar și agenda internă de reforme structurale și instituționale. Din acest motiv, BNM și-a exprimat îngrijorarea față de discordanța în relațiile cu organismele europene și speră ca aceasta să fie depășită cât de curând prin intensificarea dialogului și identificarea soluțiilor de remediere.

– Ce a întreprins și intenționează să întreprindă Banca Națională pentru ca în țara noastră să poată lua credite în lei pe termen lung cu dobânzi bune: oamenii de afaceri – la 3-4% pe 10 ani, iar familiile – la 3-5% pe 25 de ani? Mulți experți consideră această problemă ca fiind una tehnică.

– Cu riscul de a dezamăgi, misiunea primară a Băncii Naționale nu este de a micșora dobânzile la credite, ci de a asigura stabilitatea prețurilor. Este adevărat că lupta contra inflației are drept consecință reducerea generală a primelor de risc și, deci, a ratelor de dobândă la toate activele financiare, inclusiv la creditele bancare. Totuși, în condițiile când ținta inflației anuale fixate de BNM este de 5%, nivelul dobânzilor menționate de dvs. este irealist, căci este inferior ratei inflației anticipate. Cu toate acestea, nivelul actual al dobânzilor la creditele noi în lei moldovenești atinge minimele istorice: 9,3% la credite pentru agenții economici și 7,9% pentru persoanele fizice. În termeni reali, dacă excludem rata inflației, dobânzile se situează aproximativ la nivelul indicat de dvs. Vă atrag atenția că e pentru prima dată când ratele pentru persoanele fizice sunt inferioare celor practicate pentru agenții economice. Stabilizarea condițiilor monetare și intensificarea concurenței bancare vor încuraja îmbunătățirea ratelor și scadențelor de împrumut.

Profit de această ocazie ca să amintesc cititorilor necesitatea de a verifica minuțios, înainte de a contracta vreun credit, rata dobânzii anuale efective, așa-zisa rată DAE. Rata DAE poate fi mai mare decât rata anunțată a creditului, ținând cont de comisioane și alte taxe bancare. Rata DAE este adevărata rată de împrumut și trebuie să fie compatibilă cu veniturile familiei pentru a evita capcana supraîndatorării.

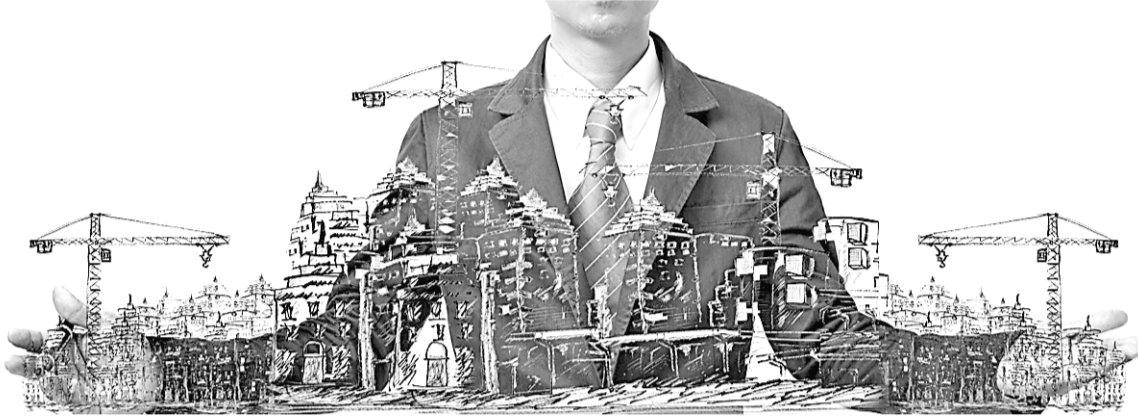
Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței din **6 august 2018**, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), bazându-se pe prevederile Legilor privind societățile pe acțiuni și privind CNPF, a aprobat hotărârea de a înregistra în Registrul de stat al valorilor mobiliare radierea valorilor mobi-

liare emise anterior de Societatea pe acțiuni de selecție și hibridizare a păsărilor "FLORENI" în număr de 2 898 777 acțiuni ordinare nominative, ca rezultat al reorganizării prin transformare în SRL "FLORENI".

Boris Erușevski

Investițiile pun în mișcare construcțiile și industria utilajelor

Evoluția pozitivă a formării brute de capital fix a fost susținută atât de investițiile în construcții, cât și cele în mașini și utilaje. Variația stocurilor a generat un impact pozitiv asupra dinamicii activității economice. În trimestrul I 2018, contribuția din partea componentei investiționale la creșterea PIB a devenit pozitivă, reprezentând 2,4 puncte procentuale, arată datele Băncii Naționale a Moldovei.

Dinamica a fost determinată în principal de evoluția variației stocurilor care a generat un aport de 1,5 p.p. la creșterea PIB, spre deosebire de trimestrul IV 2017, când acesta a fost unul negativ. În același timp, rata anuală a formării brute de capital fix a consemnat un nivel de 4,2% sau cu 0,2 p.p. inferioară celei din trimestrul IV 2017. Temperarea ratei anuale a formării brute de capital fix a fost determinată de diminuarea cu 1,5 p.p. a ratei anuale a investițiilor orientate în „construcții”, până la nivelul de 3,6%. Totodată, rata anuală a investițiilor direcționate pentru procurarea de „mașini și utilaje” a accelerat cu 2,4 p.p., până la nivelul de 5,8%.

În același timp, potrivit datelor operative prezentate de Biroul Național de Statistică, în trimestrul I 2018 rata anuală de creștere a investițiilor în active imobilizate corporale s-a poziționat la nivelul de 2,3%. În structură, contribuțiile pozitive la dinamica investițiilor în mijloace fixe le-au revenit, în principal, grupelor „mijloace de transport” și „clădiri rezidențiale”. Aceste evoluții au fost atenuate, în mare parte, de declinul investițiilor în construcția de clădiri rezidențiale. Din perspectiva surselor de finanțare a procesului investițional, sursele din „bugetele unităților administrativ-teritoriale” și „mijloacele proprii” au consemnat o dinamică pozitivă, iar acumulările de capital efectuate din contul „investitorilor străini” și al „bugetului de stat” au consemnat o dinamică negativă.

„Pe termen mediu, avem nevoie de a îmbunătăți semnificativ incluziunea financiară a populației și a întreprinderilor mici și mijlocii. Mai este absolut necesar să dezvoltăm și să dinamizăm piața financiară locală. Culmea e că suferim de exces de bani în sistemul bancar și în același timp de lipsă de investiții private. Trebuie să creăm un sistem financiar în care nu doar băncile, ci și societățile de investiții, fondurile de pensie și asigurătorii vor direcționa efectiv economiile populației spre proiecte

antreprenoriale și de investiții solide, așa cum se face în toată lumea”, a răspuns guvernatorul BNM, Sergiu Cioclea întrebărilor mass-media.

REFORMAREA PROCEDURILOR DE INSOLVENȚĂ – INEVITABILĂ

Potrivit lui Cioclea, Republica Moldova mai are nevoie de o reformă profundă a procedurilor de insolvență care ar favoriza accelerarea recuperării creditelor neperformante sau preluarea întreprinderii falimentate de un antreprenor mai bun. Actualmente, preluarea drepturilor de proprietate sau creanțe este foarte anevoioasă și, în fond, nu încurajează reinnoirea și revitalizarea capitalismului moldovenesc. Modernizarea sistemului de plăți este o altă măsură de care depinde dinamismul și dezvoltarea economiei naționale. În toate aceste domenii, și în multe altele, ne-ar putea ajuta experții FMI și ai Băncii Mondiale. Discuții sau proiecte de colaborare în unele domenii au și început.

Datele Biroului Național de Statistică arată că în luna iunie producția industrială s-a majorat, față de luna corespunzătoare din anul precedent, cu 10,2%, ca urmare a creșterii producției industriale în industria extractivă (+16,4%) și în industria prelucrătoare (+10,0%), precum și a producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+9,7%).

În luna iunie 2018, producția industrială, serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate, s-a majorat cu 15,4% față de luna iunie a anului precedent, ca efect al creșterii producției industriale în industria extractivă (+14,1%), în industria prelucrătoare (+17,3%) și la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+13,0%).

În ianuarie-iunie 2018, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, producția industrială (serie brută) a fost mai mare cu 8,4%, ca urmare a creșterii în industria extractivă (+2,3%), în industria prelucrătoare (+9,5%) și la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+5,0%).

Producția industrială, serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate, în ianuarie-iunie 2018, comparativ cu ianuarie-iunie 2017, a crescut cu 13,4%, datorită creșterii în industria extractivă (+2,5%), în industria prelucrătoare (+15,9%) și la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+5,4%).

Cert este că, deși industria înregistrează indicatori pozitivi, Republica Moldova exportă preponderent

produse agricole. În prima jumătate a anului 2018, rata anuală a exporturilor și-a continuat tendința ascendentă semnalată pe parcursul anului precedent, dinamică susținută preponderent de performanța din sectorul agricol și de o cerere majorată din partea UE. Astfel, în primul trimestru al anului 2018 rata anuală a exporturilor s-a poziționat la nivelul de 28,4% sau cu 2,0 p.p. superioară celei din trimestrul IV 2017. Totodată, rata anuală a exporturilor pentru primele două luni ale trimestrului II 2018 s-a poziționat la nivelul de 28,6% sau cu 0,2 p.p. superioară celei din trimestrul I 2018. Exporturile către țările UE reprezintă circa 2/3 din totalul exporturilor, astfel și contribuția acestora la evoluția exporturilor totale este una dominantă. În ceea ce privește structura exporturilor, articolele de manufactură constituie – 23,7%, produsele agricole – 21,2%, iar echipamentele și mașinile – 20,5%.

NIVELUL DOBÂNZILOR LA CREDIT, LA NIVELUL MINIMULUI ISTORIC

Referindu-se la acordarea împrumuturilor ieftine oferite agenților economici pentru impulsivarea investițiilor, Sergiu Cioclea a menționat în același interviu că misiunea primară a Băncii Naționale nu este de a micșora dobânzile la credite, ci de a asigura stabilitatea prețurilor. Este adevărat că lupta contra inflației are drept consecință reducerea generală a primelor de risc și, deci, a ratelor de dobândă la toate activele financiare, inclusiv la creditele bancare. Totuși, în condițiile când ținta inflației anuale fixate de BNM este de 5%, nivelul dobânzilor este realist, căci este inferior ratei inflației anticipate. Cu toate acestea, nivelul actual al dobânzilor la creditele noi în lei moldovenești atinge minimele istorice: 9,3% la credite pentru agenții economici și 7,9% pentru persoanele fizice. „Vă atrag atenția că e pentru prima dată când ratele pentru persoanele fizice sunt inferioare celor practice pentru agenții economici. Stabilizarea condițiilor monetare și intensificarea concurenței bancare vor încuraja îmbunătățirea ratelor și scadențelor de împrumut”, a subliniat guvernatorul BNM.

Totodată, înainte de a contracta vreun credit, este necesar de a verifica minuțios rata dobânzii anuale efective, așa-zisa rată DAE. Rata DAE poate fi mai mare decât rata anunțată a creditului, ținând cont de comisioane și alte taxe bancare. Rata DAE este adevărata rată de împrumut și trebuie să fie compatibilă cu veniturile familiei pentru a evita capcana supraîndatorării.

Victor URSU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC "Victoriabank" SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar IBAN MD24VI000002251311138MDL

În șapte luni, 245 de companii autohtone și străine din domeniul tehnologiei informației au aderat la Moldova IT Park

Potrivit Serviciului de presă al Guvernului, 245 de companii autohtone și străine din domeniul tehnologiei informației au aderat la primul parc IT din țara noastră – „Moldova IT Park”, începând cu 1 ianuarie curent, ceea ce constituie mai mult de jumătate din companiile cu profil IT din țară. Și interesul din partea companiilor IT este în continuă creștere – doar în luna iulie numărul rezidenților parcului a crescut cu 28, iar venitul din vânzări s-a majorat până la 1,7 miliarde de lei.

Printre facilitățile acordate rezidenților parcurilor IT se numără achitarea impozitului unic în mărime de 7% din venitul din vânzări, precum și eliminarea barierelor birocratice. Astfel, a fost simplificată procedura de raportare și redusă la minimum interacțiunea cu instituțiile statului. De asemenea, parcul oferă un regim virtual de funcționare – rezidenții acestuia își pot desfășura activitatea și beneficia de facilitățile acordate chiar din propriile oficii sau reședințe, după o înregistrare prealabilă. Salariul mediu în sectorul IT este de 17.000 de lei.

Primul parc IT din Republica Moldova și-a început activitatea la 1 ianuarie curent, fiind creat la inițiativa prim-ministrului Pavel Filip. Parcul a fost fondat pe un termen de 10 ani. În această perioadă, numărul rezidenților parcului urmează să atingă cifra de circa 400 de companii IT, să fie create noi locuri de muncă și atrase investiții locale și străine.

Valoarea totală a investițiilor străine directe acumulate în economia Moldovei la sfârșitul primului trimestru al anului 2018 s-a ridicat la 3 miliarde 894,38 milioane de dolari

Potrivit Băncii Naționale a Moldovei, aceasta a crescut în ianuarie-martie a acestui an cu 5,2% (+192,64 milioane USD) ca urmare a creșterii fluxului net de investiții directe, a creșterii valorii acțiunilor etc. În special, investițiile în diviziunea instrumentelor de datorie s-au ridicat la 1 miliard 876,69 milioane dolari, iar în cadrul instrumentelor de capitaluri proprii și acțiuni ale fondurilor de investiții – 2 miliarde 017,69 milioane dolari.

În același timp, potrivit BNM, țările UE au reprezentat 82,2% din volumul total al ultimelor investiții (658,05 milioane dolari SUA), țările CSI – 9,7% (195,11 milioane dolari SUA) și cota altor țări – 8,1% (164,53 milioane dolari).

Pe țări, cele mai mari volume de investiții directe acumulate în capitalul propriu din sectorul bancar revin, în cea mai mare parte, Olandei, Italiei, Franței, României, Germaniei, Austriei, Greciei, Irakului, SUA și în alte sectoare – Spania, Cipru, România, Germania, Statele Unite ale Americii, Italia, Marea Britanie.

În structura investițiilor străine directe, în capitalul social al întreprinderilor moldovenești pe ramuri de activitate, cea mai mare pondere este reprezentată de industria prelucrătoare – 25,6%, activitatea financiară și asigurări – 24,4%, comerțul cu ridicata și cu amănuntul – 18,9%, repararea autovehiculelor – 15,5%, sectorul energetic (energie electrică și termică, gaze, apă caldă, aer condiționat) – 14,9%, informare și comunicare – 8,5%, transport și depozitare – 5,4%.

InfoMarket

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Ramona NICULCEA, Oxana PUI.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR:
Lilija ALCĂZĂ
SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:
Boris ERUȘEVSKI

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarlcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC "Victoriabank", SA, fil. 11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

Sergiu Cioclea: Suspendarea primei tranșe a asistenței UE nu va afecta rezervele valutare și cursul valutar

Interviu oferit instituțiilor mass-media din Republica Moldova de către guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, Sergiu Cioclea

Continuare din pag. 2.

– Cum vedeți evoluția mediului concurențial din sectorul bancar, în condițiile în care noii investitori promet practici internaționale mai convenabile pentru cetățeni/consumatori?

– Sporirea concurenței în mediul bancar este un scop asumat al BNM, cu beneficii concrete pentru clienții bancari. Dobânzile la creditele bancare au scăzut semnificativ în ultimele 18 luni. Parțial, acest lucru vine și ca urmare a intensificării concurenței între bănci. Cu venirea investitorilor străini noi în acest an – Banca Transilvania din România la BC „Victoriabank” SA, Intesa San Paolo din Italia la BC „Eximbank” SA și, cel mai probabil, consorțiul internațional condus de BERD la BC „Moldova Agroindbank” SA – ne așteptăm la o schimbare majoră în competitivitatea sectorului bancar moldovenesc.

Astfel, anticipăm pentru consumatorii locali costuri de împrumut și comisioane mai abordabile, dar și o ofertă mai bogată de produse și servicii bancare. Deciziile de creditare urmează să devină mai rapide datorită unui sistem mai robust de „scoring” și unei gestiuni mai bune a riscurilor. Persoanele fizice vor beneficia de un serviciu mai calitativ și programe de fidelizare mai avantajoase. Deservirea clienților se va îmbunătăți grație investițiilor în platformele mobile și internet. În același timp, sperăm să apară produse bancare mai sofisticate și complexe pentru agenții economici, precum facilitățile de creditare specifice pentru exportatori, importatori și proiecte de investiții. În ciuda intensificării concurenței, sperăm ca politica de diversificare a riscurilor să motiveze băncile moldovenești să practice „credite sindicalizate”, adică finanțate de mai multe bănci împreună pentru a reduce riscul asumat de fiecare instituție, dar și pentru a mări semnificativ puterea de creditare a sectorului bancar moldovenesc. Astăzi unele finanțări sunt prea mari pentru o bancă moldovenească luată separat și le pot acorda doar instituțiile din străinătate. E timpul ca acest lucru să se schimbe.

– Companiile de microfinanțare dețin o cotă destul de mare din piața creditelor din Republica Moldova. Ba mai mult, în ultimii ani s-a constatat că instituțiile de microcreditare, pentru a face față cererii crescânde, la rândul lor, se creditează de la băncile comerciale, doar că activitatea celor din urmă este supravegheată de BNM. Preconizați oare un cadru legislativ care să permită monitorizarea și a companiilor de microfinanțare, dar și reglementarea acordării creditelor de către aceste companii?

– Este adevărat că ponderea sectorului financiar nebanca în creditarea persoanelor fizice a crescut rapid în ultimii ani. Sectorul financiar nebanca include organizațiile de microfinanțare, companiile de leasing și asociațiile de economii și împrumut. Conform estimărilor noastre, acestea au acordat la finele anului trecut 5,5 miliarde lei credite persoanelor fizice față de 7,6 miliarde lei credite acordate persoanelor fizice de băncile licențiate. Pentru comparație, volumul stocului creditelor acordate de sectorul financiar nebanca era de 2,5 miliarde la finele anului 2014.

Această creștere rapidă a creditării a determinat Parlamentul să aprobe în martie curent o nouă Lege cu privire la organizațiile de creditare nebanca menită să îmbunătățească reglementarea și monitorizarea instituțiilor financiare nebanca. Reglementarea și supravegherea organizațiilor de creditare nebanca este în domeniul de competență a Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Odată cu intrarea în vigoare a prevederilor acestei legi la 1 octombrie 2018, sperăm a o mai bună protecție a drepturilor consumatorilor, dar și la dispariția arbitrajului de reglementare în favoarea sectorului financiar nebanca care pare să alimenteze în prezent unele practici de concurență neloială față de bănci.

– Care este procedura corectă și legală de lucru privind deschiderea și gestionarea contului PayPal pentru o persoană juridică din Republica Moldova?

– Din start așa fi vru să precizez că PayPal Inc. este o companie nerezidentă, a cărei activitate nu este licențiată de către BNM pentru

prestarea serviciilor de plată conform Legii privind serviciile de plată și moneda electronică. Respectiv, PayPal nu este supravegheat de către autoritățile naționale. Totodată, regulile generale de efectuare de către rezidenți și nerezidenți a plăților și transferurilor în cadrul operațiunilor valutare sunt stabilite de Legea privind reglementarea valutară. Astfel, potrivit acestei legi, plățile și transferurile respective pot fi efectuate numai prin conturile bancare sau conturile de plăți. Cadrul legislativ național nu stabilește norme privind tipurile de conturi bancare sau conturi de plăți și nici restricții la deschiderea de către persoana juridică rezidentă a contului de plăți în străinătate la prestatorul de servicii de plată nerezident, cum ar fi PayPal. Legea privind reglementarea valutară nu stabilește restricții nici la primirea sau efectuarea plăților și transferurilor la achitarea pentru mărfuri, servicii și nici în cazul altor operațiuni valutare curente. Totodată, legea nu exclude respectarea prevederilor despre operațiunile valutare stabilite de alte acte legislative, cum ar fi obligativitatea înregistrării mijloacelor bănești în conturile bancare ale agenților economici care derivă din legislația fiscală și Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

– La ce etapă se află elaborarea reglementării criptovalutare în Republica Moldova care ar permite utilizarea criptoalutului în cadrul legii și în siguranță?

– Profit de această ocazie ca să amintesc publicului larg că așa-zisele „criptovalute”, numite și „monede virtuale”, „criptomonede” sau „monede criptate” nu sunt de fapt monede, ci active virtuale, electronice dacă vreți, fără nici o acoperire reală sau vreo garanție din partea autorităților publice și băncilor centrale. Acestea sunt utilizate preponderent în scopuri speculative și implică riscuri majore pentru utilizatori, printre care riscul de a pierde sumele investite și de a fi implicat în acțiuni de spălare a banilor și finanțarea terorismului, ținând cont de caracterul anonim al contrapărților. Această abordare este susținută de majoritatea țărilor dezvoltate și din regiune. Deși activitatea privind emiterea și tranzacționarea criptoalutelor nu este supusă reglementării și supravegherii de către băncile centrale, aceasta cade sub incidența conformității fiscale și respectarea legislației referitor la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Dacă fenomenul de tranzacționare a monedelor virtuale va lua amploare în rândul cetățenilor noștri sau dacă legislația internațională în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului va deveni mai restrictivă, BNM va veni cu inițiative de reglementare a criptoalutelor pe teritoriul Republicii Moldova.

– BNM plătește băncilor pentru rezerva mijloacelor bănești (40% din depozitele în monedă națională și 14% din depozitele în valută forte) o dobândă raportată la rata de bază. Cât de curând regulatorul va renunța la aceste plăți sau le va diminua substanțial?

– Rezervele obligatorii reprezintă unul dintre principalele mecanisme de „sterilizare” prin care BNM luptă cu supra-lichiditățile din sistemul bancar. Chiar dacă costă, remunerarea rezervelor obligatorii este mai puțin împovărătoare decât remunerarea Certificatelor Băncii Naționale. Cu toate acestea, creșterea lichidității bancare la maxime istorice și, consecutiv, al costurilor de sterilizare suportate de BNM ne-au condus să inițiem o analiză cu scopul de a schimba modul de remunerare a rezervelor obligatorii. Se efectuează studii pe marginea posibilității de a schimba abordarea actuală de remunerare, luându-se în calcul prețul real de atragere a mijloacelor de către băncile comerciale. O decizie în acest sens va fi luată de BNM în toamna acestui an, după consultarea cu experții Fondului Monetar Internațional.

– Ce program de colaborare cu FMI ar fi cel mai potrivit pentru Moldova după finalizarea actualului program de trei ani în noiembrie 2019?

– Ar fi inoportun să discutăm despre un nou program cu Fondul Monetar Internațional acum când suntem la mijloc de cale în realizarea celui prezent și ne mai rămân un șir de acțiuni pentru a duce la bun sfârșit reformele angajate. Spe-

ranța mea e că la finele programului actual cu Fondul nu vom mai avea nevoie de altul, ceea ce ar însemna că lucrurile în Republica Moldova stau bine.

Cu toate acestea, FMI și Banca Mondială oferă asistență tehnică și consultanță de calitate de care am putea beneficia după finele programului curent. Pe termen mediu, avem nevoie de a îmbunătăți semnificativ incluziunea financiară a populației și a întreprinderilor mici și mijlocii. Mai este absolut necesar să dezvoltăm și să dinamizăm piața financiară locală. Culema e că suferim de exces de bani în sistemul bancar și în același timp de lipsă de investiții private. Trebuie să creăm un sistem financiar în care nu doar băncile, ci și societățile de investiții, fondurile de pensie și asigurătorii vor direcționa efectiv economiile populației spre proiecte antreprenoriale și de investiții solide, așa cum se face în toată lumea.

Mai avem nevoie de o reformă profundă a procedurilor de insolvență care ar favoriza accelerarea recuperării creditelor neperformante sau preluarea întreprinderii falimentate de un antreprenor mai bun. Actualmente, preluarea drepturilor de proprietate sau creanțe este foarte anevoioasă și, în fond, nu încurajează reînnoirea și revitalizarea capitalismului moldovenesc. Modernizarea sistemului de plăți este o altă măsură de care depinde dinamismul și dezvoltarea economiei naționale. În toate aceste domenii, și în multe altele, ne-ar putea ajuta experții FMI și ai Băncii Mondiale. Discuții sau proiecte de colaborare în unele domenii au și început.

– În ultimii doi ani se discută mult despre reducerea riscurilor în activitatea sectorului bancar. Accentul se pune pe acțiunile impuse băncilor spre executare. Cum ar trebui optimizată interacțiunea dintre Banca Națională și alte instituții ale statului pentru identificarea, la momentul oportun, a riscurilor macroeconomice și a politicilor interne cu impact asupra sectorului bancar?

– Am menționat anterior că programul cu Fondul Monetar Internațional a avut marele avantaj de a stimula comunicarea și colaborarea între instituțiile responsabile de politicile economice și financiare din țară, în speță – Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Infrastructurii și BNM. Echipele celor trei instituții lucrează în comun pentru a defini scenariile și riscurile macroeconomice care stau la baza angajamentelor și indicatorilor de performanță incluși în Memorandumul de politici financiare și economice pe care autoritățile îl semnează la fiecare etapă de evaluare a FMI.

Pe bilaterală, cooperarea Băncii Naționale cu Ministerul Finanțelor a avut un efect benefic asupra mișcărilor semnificative a randamentelor pe piața valorilor mobiliare de stat de la aproape 27% la începutul anului 2016 la 4%-6% în iulie curent, în funcție de scadența hârtiilor de valoare. Maturitatea emisiunilor de stat s-a majorat considerabil în ultimii doi ani, Ministerul Finanțelor reușind performanța de a plasa în ultimele luni obligațiuni cu scadența de 5 ani – o premieră pentru Republica Moldova. O asemenea îmbunătățire pe piața financiară a avut un efect benefic și asupra condițiilor de împrumut pe piața de creditare, care au atins recent minimele istorice.

Împreună cu Ministerul Economiei și Infrastructurii am lucrat intens pentru a crea condiții prielnice pentru atragerea investitorilor de calitate în băncile locale. Grație acestei cooperări, a fost găsit mecanismul care a permis semnarea precontractului cu consorțiul internațional condus de BERD privind vânzarea acțiunilor BC „Moldova Agroindbank” SA. Intrarea unui grup de acționari solizi în capitalul primei bănci din țară va reduce semnificativ riscurile sistemice din sectorul bancar moldovenesc și va avea consecințe pozitive directe asupra clienților MAIB.

– Ați fost acuzat că aveți un salariu prea mare pentru o țară săracă precum și Republica Moldova? De unde s-a luat acest salariu? L-ați majorat când ați venit în funcție?

– Orice aș răspunde la această întrebare, risc să trezesc nemulțumiri. E și firesc, într-o țară săracă, mai ales după scandalul provocat de fraudă bancară. Dar tocmai aceasta din urmă necesită fortificarea Băncii Naționale cu specialiști independenți și buni. Când am venit la BNM,

am fost frapat de numărul anormal de mare de posturi vacante în instituție. În unele departamente-cheie deficitul de personal depășea 50%. În 2016–2017, peste 80 de angajați și-au dat demisia, printre care 14 șefi de departamente și subdiviziuni. Pentru comparație, avem în total circa 420 de angajați și 23 de departamente și subdiviziuni. Au plecat mulți specialiști puternici și experimentați – o adevărată hemoragie a resurselor umane. E imposibil să-i reții când băncile licențiate, societățile de audit, cabinetele de avocatură sau firmele IT le oferă salarii mult mai bune. Uitați-vă câte posturi vacante la Banca Națională au fost expuse pe pagina web a BNM și pe alte site-uri de angajări.

În asemenea condiții este foarte greu să asigurăm continuitatea și calitatea serviciului pe care au tot dreptul să ni-l ceară cetățenii, dar cu atât mai mult să angajezi un program ambițios de reforme, de curățare a sistemului și de schimbare fundamentală a cadrului legislativ pe care ni l-am asumat. Pornind de la aceste considerente, am promovat alinierea salariilor băncii centrale la nivelul pieței de referință din Republica Moldova pentru a reține și a atrage specialiști buni. După aprobarea reformei de către Consiliul de supraveghere a BNM, salariile tuturor angajaților, inclusiv al meu, au fost stabilite conform grilei de remunerare elaborate de firma de consultanță Korn Ferry în baza condițiilor pieței muncii din Republica Moldova și a celor mai bune practici internaționale. Korn Ferry este una dintre cele mai experimentate firme în domeniul resurselor umane din lume care a lucrat cu multe instituții și bănci centrale, precum FMI, Banca Mondială, Sistemul Federal de Rezerve al Statelor Unite, Banca Centrală Europeană, Banca Angliei, iar mai aproape de noi – Banca Națională a României.

– Partidele de opoziție acuză BNM că este controlat politic, că legile bancare s-ar face după placul PDM și că furtul din bănci ar avea loc prin scheme protejate de legi, cum ar fi amnistia fiscală? Ați simțit presiuni politice asupra BNM?

– La un moment dat era de așteptat să apară asemenea insinuări, mai ales în această perioadă electorală. Și chiar dacă inițial am decis să nu comentez declarațiile de natură politică, profit de acest interviu ca să le resping în bloc. Toate acțiunile pe care le-am angajat începând cu 2016 au drept scop consolidarea independenței Băncii Naționale, transparentizarea și fortificarea sectorului bancar, îmbunătățirea regulilor de guvernare corporativă și a cadrului normativ. De altfel, inițiativele legislative, controalele în bănci, toate reformele și acțiunile noastre sunt discutate prealabil, agreeate și monitorizate de Fondul Monetar Internațional. Amploarea reformelor din sistemul financiar-bancar și primele lor rezultate pozitive au fost remarcate de toți – atât în țară, cât și peste hotarele ei. Suntem determinați să continuăm efortul de asanare și să nu ne lăsăm distrași sau intimidati de nimeni. Este regretabil că asemenea acuzații vin să exacerbeze nihilismul populației, pe bună dreptate deziluzionate după fraudă bancară, și să slăbească încrederea cetățenilor în instituțiile care acum sunt angajate în reforme complicate și au nevoie de o susținere cât mai largă pentru a le continua.

– Sunteți mulțumit de mersul reformelor în sectorul bancar din Republica Moldova? În ce condiții ați fi gata să vă dați demisia? Unde veți pleca după aceasta?

– Nu am nicio problemă să-mi dau demisia, dacă aceasta e necesară pentru a proteja mersul reformelor sau, invers, nu le dăunează. Am avut o carieră deplină până a reveni în Moldova și cred că voi găsi de lucru după BNM. Sloganul „Cioclea-demisia” este ușor și rimează bine în fața camerelor de luat vederi. Spre deosebire, munca la Banca Națională este una grea și mai prozaică, departe de „teleobiective”. Deduc că trebuie să explicăm mai bine cu ce ne ocupăm la BNM și care este rostul reformelor angajate. Cu părere de rău, nu am avut ocazia să o fac direct în fața protestatarilor. Prin-o curioasă coincidență toate flashmob-urile au avut loc în zilele când eram plecat de la Chișinău. Chiar dacă perioada dinaintea alegerilor nu este cea mai ușoară, conțez alături de colegii mei să mai scriu câteva rânduri sau pagini, la capitolul reformelor în sectorul bancar moldovenesc.

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitentilor din Republica Moldova, pe piața reglementată sau MTF
(Perioada 6-10 august 2018)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
Piața reglementată									
07.08.18 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1650,00	72	118800,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,01	200,00
07.08.18 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1650,00	2	3300,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,00	200,00
07.08.18 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1650,00	50	82500,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,00	200,00
09.08.18 10:35	MD14GIRA1000	Societate de productie si comert SA "Digrenta"	1,25	29511	36888,75	Oferta publica pe piata secundara	535577	5,51	1,00
10.08.18 13:01	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	76,00	100	7600,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,00	100,00
Total				29735	249088,75				
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)									
06.08.18 13:01	MD14NUNU1005	SA "NUFARUL"	10,50	80	840,00	Vinzare Cumparare	79016	0,10	10,00
06.08.18 13:06	MD14NUNU1005	SA "NUFARUL"	10,50	2920	30660,00	Vinzare Cumparare	79016	3,70	10,00
08.08.18 13:01	MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	20,00	148	2960,00	Vinzare Cumparare	261164	0,06	50,00
Total				3148	34460,00				

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF
pentru perioada 06.08.2018-10.08.2018

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA MOLDOVA-AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	2	12	2 400,00	0,0012
2	SA PISCICOL-NORD	MD14PIFL1000	5	2	165	825,00	0,0081
3	SA ICAM	MD14CIMA1009	5	1	3143	39 916,10	0,01
4	SA ASTRAEA	MD14ASTR1003	5	3	152	760,00	0,66
5	SA HOLDA ARGINTIE	MD14ARHL1004	5	2	440	13 200,00	0,1581
	Total			10	3912	57101,10	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA FIN CAIS-F	MD14CAIS1003	1	1	640	640,00	0,0028
2	SA DAAC HERMES GRUP	MD14MARS1000	1	2	992	992,00	0,0014
3	SA IONEL	MD14NELI1003	4	1	1882	7 528,00	0,02
4	SA FRANZELUȚA	MD14FRAN1004	20	1	469	9380,00	0,026%
5	SA DIMECON	MD14DIME1004	7	1	623	4361,00	0,116%
6	SA REAL-INVEST	MD14REIN1007	1,3	1	658	855,40	0,0029
	Total			7	5264	23756,40	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA FPL DIN CĂLĂRAȘI	MD14LRAI1003	Fără V/N	1	720	7 200,00	1,2946
	Total			1	720	7200,00	

Tipul tranzacției: Succesiunea valorilor mobiliare în urma reorganizării sau lichidării persoanei juridice acționar

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1.	SA BC MOLDINDCONBANK	MD14MICB1008	100	1	108	10 800,00	0,002
	Total			1	108	10800,00	

O rețea de încărcătoare pentru vehiculele electrice va fi instalată în Republica Moldova

Potrivit Ministerului Economiei și Infrastructurii, un concept de proiect, care presupune promovarea și dezvoltarea infrastructurii de încărcare a autovehiculelor electrice, a fost aprobat în baza Memorandumului de Înțelegere, semnat între Fondul pentru Eficiență Energetică (FEE) și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

Proiectul prevede instalarea încărcătoarelor EV în locații strategice din Moldova, astfel încât să fie posibilă alimentarea mașinilor electrice pe teritoriul țării noastre, precum și asigurarea coridorului de transport pentru vehiculele electrice între România și Ucraina, prin Republica Moldova.

„Este un proiect ambițios, care merită susținut. Trebuie să oferim proprietarilor de autovehicule electrice șansa de a beneficia de echipamente de calitate și condiții de a se deplasa pe teritoriul țării. Totodată, trebuie să ne asigurăm că, odată instalate în spațiul public, aceste puncte de încărcare vor fi accesibile utilizatorilor. În acest sens, este necesară ajustarea legislației existente pentru a include categoria vehiculelor eco”, a menționat ministrul Chiril Gaburici.

Semnarea Memorandumului a avut loc în cadrul ședinței Consiliului de administrare al FEE, prezidată de ministrul Economiei și Infrastructurii, Chiril Gaburici.

Au fost scoase la licitație lucrările de reabilitare a drumului Delacău-Bulboacă-R2, costul lor fiind de circa 30 mil. lei

Potrivit Ministerului Economiei și Infrastructurii, este vorba de km 9,130-11,330. La etapă inițială, urmează să fie reabilitați 2,3 km de drum.

Lucrările de reparație constau în asfaltarea drumurilor de acces în localitatea Speia și construcția trotuarelor. Valoarea acestora va fi de circa 30 de milioane de lei. Antreprenorii interesați pot depune ofertele până la data de 30 august 2018, ora 10:00. Autoritatea contractantă este Administrația de Stat a Drumurilor. Acest drum deservește locuitorii satelor Delacău, Puhăceni, Șerpeni, Speia, Telița Nouă, și Telița.

Anterior, s-a stabilit că acesta va fi reparat pe tronsoane, pentru a nu bloca circulația. Vor fi reabilitate capital două sectoare ca fiind cele mai deteriorate: 2,3 km în preajma satului Speia și 4,2 km în satul Delacău.

InfoMarket

„Avicola din Brînzanii Noi” S.A.

(Sediul societății: s. Brînzanii Noi, r-I Tele-nești, nr. de telefon-0 67165243;3. IDNO-100460600957 din 28.06.1995, valorile mobiliare ale emitentului sunt admise la tranzacționare în cadrul unui MTF)

COMUNICAT PRIVIND SCHIMBĂRI ÎN ORGANELE DE CONDUCERE

Consiliul societății „Avicola din Brînzanii Noi” S.A., ales în componență de 5 persoane la adunarea generală a acționarilor din 30 aprilie 2018, va activa în componență de 4 persoane din data 24.07.2018, și anume, Corobciuc Tatiana, Bejan Raisa Gumbatov Tatiana, Șevcenco Natalia, din cauză, că dl Mugabil Gumbatov s-a stins din viață la data de 23.07.2018.

Stimate acționar a Întreprinderea Piscicola „Costești” SA

Diaconu Gheorghe, (IDNP0962210880442, r-I Ialoveni, s. Costești, str. Izvoarelor) care până la anunțarea ofertei de preluare împreună cu persoanele concertate deține 63 305 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot Întreprinderea Piscicola „Costești” SA, în continuare „Ofertant”, anunță oferta de preluare benevolă pe piața secundară a valorilor mobiliare, obiectul căreia îl constituie procurarea 19 354 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, cu valoarea nominală de 10 lei fiecare, cod ISIN MD14OSTE1002, emise de Întreprinderea Piscicola „Costești” SA, nr. 1003601006902 din 10.05.1995, adresa juridică: r-I Ialoveni, s. Costești, Republica Moldova la prețul de 10 (zece lei 00 bani) lei per acțiune, cu termen de acțiune a ofertei de preluare de 15 zile calendaristice din data anunțării ofertei prezente.

Oferta de preluare va fi deservită de către Societatea de Investiții CB „DAAC Invest” SA, nr. de înregistrare 1003600091448 din 13.11.2008, licența de Societate de Investiții de categoria „B”, nr. 000808 din 11.02.2015 pe termen nelimitat.

Propunerile de vânzare se vor recepționa în perioada 15.08.2018 – 29.08.2018 (termenul de acțiune a ofertei de preluare), zilnic între orele 9:00–12:00 și 14:00-16:00 cu excepția zilelor de odihnă și zilelor de sărbătoare nelucrătoare, de către Societatea de Investiții CB „DAAC Invest” SA, la adresa de reședință: MD2069, Republica Moldova, mun. Chișinău str. Calea Leșilor, 10

Telefoanele de contact: /37322/74 15 72; 50 83 51.

Citiți prospectul ofertei de preluare înainte de a vinde acțiunile.

Doritorii pot lua cunoștință cu conținutul prospectului ofertei de preluare la adresa: MD-2069, mun. Chișinău, str. Calea Leșilor, 10, în incinta Societății de Investiții CB „DAAC Invest” SA pe parcursul termenului de acțiune a ofertei de preluare.

SUPLIMENTAR

Pentru vânzarea acțiunilor, persoanele fizice vor prezenta următoarele acte:

- Buletinul de identitate sau pașaportul de uz intern, emis de fosta URSS, modelul anului 1974 (cu condiția existenței în aceste pașapoarte a următoarelor mențiuni, confirmate prin semnătura și ștampila organului abilitat: pentru pensionari – mențiunea despre cetățenia Republicii Moldova și numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP); pentru persoanele care au renunțat la acte din considerente religioase – cetățenia Republicii Moldova și mențiunea „Valabil pe termen nelimitat”);
- Copia actului de identitate;
- Extrasul din registrul acționarilor. Datele extrasului din registrul acționarilor trebuie să corespundă datelor din actul de identitate.

În cazul în care vânzarea acțiunilor se va face prin reprezentant, se va prezenta procura de reprezentare, perfectată (autenticată) notarial în conformitate cu legislația în vigoare.

Obținerea extrasului din registru, precum și actualizarea datelor în registru poate fi realizată la Societatea de Registru „Registru” S.A., str. Bănulescu Bodoni, 14, , mun. Chișinău, Republica Moldova.

Tel. 022-27-11-77

Stimați acționari „SPICUȘOR-BL” SA

Organul executiv al „SPICUȘOR-BL” în baza deciziei consiliului societății din 10 august 2018, anunță convocarea adunării generale anuale cu prezența acționarilor care va avea loc pe data de 17 septembrie 2018 orele 10:00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Ghenadie Iablocikin 5/1. Înregistrarea acționarilor – de la orele 09:00 până la 09:55. Începutul adunării – orele 10.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la examinarea dării de seamă financiară anuală a societății pentru anul 2017;
2. Cu privire la aprobarea dării de seamă a Consiliului societății pentru anul 2017;
3. Cu privire la aprobarea dării de seamă a Comisiei de cenzori pentru anul 2017;
4. Cu privire la repartizarea profitului pentru anul 2017 și aprobarea normativelor de repartizare a profitului societății pentru anul 2018;
5. Cu privire la desemnarea organizației de audit și stabilirea cuantumului retribuției ei.

Lista acționarilor care au dreptul de participare la Adunarea Generală anuală se va întocmi conform situației la data de 13 august 2018.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele privind ordinea de zi a adunării acționarilor, începând din data de 07 septembrie 2018 pe adresa: mun. Chișinău, str. Ghenadie Iablocikin 5/1, între orele 10.00 și 16.00 zilnic în afara zilelor de odihnă.

Acționarii, care participă la adunare, sunt obligați să prezinte buletinul de identitate (pașaport), iar în cazul transmiterii dreptului de vot – procura autenticată în modul stabilit de Legislația în vigoare a RM.

Rezultatele votului la adunare vor fi făcute publice prin aviz în publicația „Capital Market”.
Informații la tel.: 079543503.

SA „Basarabia-Nord”

COMUNICĂ PRIVIND REZULTATELE ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR.

Adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Basarabia-Nord” a avut loc la data de 09.08.2018 pe adresa: mun. Bălți bulevard Victoriei 90 A cu cvorumul de 85,02% din numărul total de 820 768 acțiuni cu drept de vot.

AU FOST EXAMINATE ȘI APROBATE URMĂTOARELE DECIZII:

1. De a accepta contractarea de către Societate unui credit de la B.C. „Comerțbank” S.A. în suma de până la 7.000.000,00 (șapte milioane) MDL, pe un termen de 12 luni, necesar pentru completarea capitalului circulant, cu rata dobânzii conform Politicii dobânzilor Băncii și alte condiții, care vor fi stabilite în contractul de credit.
2. De a transmite bunurile mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate Societății în ipotecă/gaj la valoarea de ipotecă/gaj acceptată de bancă, în scopul asigurării creditului contractat de Societate în sumă de până la 7 000 000 lei moldovenești, precum și în scopul asigurării creditelor curente contractate de ÎM Zernoff SRL ce decurg din contractele de credit încheiate cu BC „Moldova-Agroindbank” SA nr. nr. C14164 din 29.04.2014, nr. C14254 din 30.06.2014, nr. C15031-A din 30.01.2015, nr. C15264 din 08.05.2015, nr. C170059 din 02.03.2017, nr. C170680 din 22.12.2017 și/sau a celor nou solicitate de la B.C. „Moldindconbank” S.A.
3. De a împuternici Directorul general Societății Dumitru Munteanu, cu dreptul de a semna cu Băncile contractul de credit, contractele de gaj, ipotecă, mandat, cesiune la condițiile aprobate de Bănci și orice alte documente necesare executării hotărârilor adoptate.
4. De a autentifica procesul verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor Societatea pe Acțiuni „Basarabia-Nord” – Comisiei de cenzori.

Spre atenția acționarilor SA „Repdesteh”

Pe data de 28.07.2018 a fost petrecută Adunarea Generală a acționarilor SA „Repdesteh” la care

S-AU APROBAT URMĂTOARELE:

1. A fost aprobat Raportul financiar al organului executiv pentru a. 2017
2. A fost aprobat Raportul Comisiei de Cenzori pentru a. 2017
3. A fost aleasa Comisia de Cenzori în componență: Z. Zara, S. Sladenco, V. Balmus
4. A fost luată Hotărârea de a instraina un imobil care se afla într-o stare deplorabilă, cu anul de producere 1960.
5. A fost luată hotărârea ca din cauza nefuncționării Societății, contract cu Compania de audit sa nu fie încheiat.

Consiliul SA „Repdesteh”

Banca Comercială „MOBIASBANCĂ – Groupe Société Générale” S.A.

Informează, că Raportul semestrial al BC „MOBIASBANCĂ – Groupe Société Générale” S.A. este plasat în Mecanismul oficial de stocare a informațiilor conform prevederilor Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital și în format electronic pe pagina web a Băncii:

<https://mobiasbanca.md/dezvaluirea-informatiei-calcul>.

Comitetul de Direcție al Băncii

„Holda Argintie” S.A.,

(sediul societății: str. Prieteniei, 14, or. Drochia; nr. de tel/ fax-0 252 22 709, reprezintă un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare în cadrul unui MTF)

Informează, că la data 10.08.2018, a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor, cu prezența acționarilor, pe adresa: m. Chișinău, Calea Leșilor, 10, cvorum 91,66%.

Prin vot unanim „pentru” au fost aprobate următoarele decizii pe chestiunile respective din ordinea de zi:

1. Aprobarea unei tranzacții de proporție.
- 1.1 Se aprobă deciziile consiliului societății din data de 20.06.2018 privind transmiterea în arendă a patrimoniului „Holda Argintie” S.A. amplasat pe adresa str. Prieteniei, 14, or. Drochia companiei „Agrofloris Nord” S.R.L. pe un termen de un an de zile cu începere de la 01 iulie 2018 în condițiile stabilite de părți, achitarea plății de arendă - în avans în mărime de 100%, termenul contractului de arendă – un an de zile.
2. Cu privire la împuternicirea persoanelor fizice cu dreptul de a semna documentele aferente încheierii tranzacției de proporție din numele Societății, precum și a altor acte necesare.
- 2.1 În corespundere cu deciziile consiliului din 20.06.2018, se aprobă semnarea de către dl Alexandru Eni, directorul general al societății, a contractului nominalizat de arendă a patrimoniului societății; se aprobă componența comisiei de predare-primire a patrimoniului „Holda Argintie” S.A. companiei „Agrofloris Nord” S.R.L. conform contractului de arendă nominalizat, în următoarea componență: Alexandru Eni-director general „Holda Argintie” S.A., lurii Rija- administrator „Agrofloris Nord” S.R.L., toate persoanele, angajate ale Holda Argintie S.A., care au contracte de răspundere materială pentru patrimoniul transmis în arendă.
3. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale a acționarilor de către comisia de cenzori a societății.
- 3.1 După perfectarea procesului verbal al adunării generale a acționarilor Societății, semnăturile președintelui și a secretarului adunării vor fi autentificate de membrii Comisiei de cenzori, aflați în exercițiu.

Raportului anual al SA „MapasAuto”

I. Date generale privind emitentul de valori mobiliare ale cărui valori mobiliare sunt tranzacționate în cadrul unui MTF.

1. Perioada de gestiune raportată A. 2017
2. Denumirea completă și prescurtată a emitentului de valori mobiliare SA „MapasAuto”
3. Sediul, nr. de telefon, fax al emitentului de valori mobiliare m. Chisinau, str. Columna 170, tel. de contact 022-92-67-45
4. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului de valori mobiliare la Camera Înregistrării de Stat
 - Numărul de înregistrare (IDNO)1002600049235
 - Data înregistrării 30.09.1999
5. Activitatea principală (conform CAEM)H4941
6. Standardele de contabilitate după care se ține evidența contabilă (SNC, SIRF)
7. Capitalul social al emitentului de valori mobiliare la data raportării, lei 18282848. Informația privind numărul acționarilor emitentului de valori mobiliare la data raportării 17 acționari. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acționarii aflați în deținere nominală și beneficiarii efectivi.
 - “Callcenter” SRL deține 65410 acțiuni s-au 82.29% din capitalul statutar
 - “Depozitarul național de Valori Mobiliare al Moldovei” S.A. deține 10350 acțiuni s-au 13.02% din capitalul statutar
10. Informația privind societatea de registru:
 - “Registru-Garant” S.A. sediu m. Chisinau, str. Mitropolitul Varlaam 65, tel. 022-229-917,
 - Director: Varsam Maria
 - Autorezație de funcționare nr. 0004 din 31.12.2014
 - Contract nr. 165-b din 01.11.2005
11. Societatea de audit (dacă a fost încheiat contract de prestare a serviciilor): -
12. Numărul total de acțiuni emise de emitentul de valori mobiliare, tipul și clasa valorilor mobiliare. Emise – 79490 Acțiuni Ordinare Nominale clasa 1 valoarea nominală a unei acțiuni este de 23 lei
13. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului. -Consiliul Societății: Olesia Fiodorovici Natalia Budeanova, Sergiu Stratulat, -Comisia de Cenzori-Ludmila Ivanova, -Directorul Societății-Brihinet Sergiu. -Director Financiar – Bejenaru Ludmila

II. Situația financiară anuală a emitentului la finele perioadei de gestiune:

17. Bilanțul emitentului pentru perioada de gestiune.

Indicatori	Sold la începutul perioadei de gestiune, lei	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune, lei
1. Active imobilizate		
1. Imobilizări necorporale	11789	10418
2. Imobilizări corporale în curs de execuție	11626698	2906707
4. Mijloace fixe	3875820	12379136
10. Creanțe pe termen lung		170697
Total active imobilizate	15514307	15466958
2. Active circulante		
1. Materiale	397626	4414727
3. Obiecte de mică valoare și scurtă durată	34382	123409
4. Producția în curs de execuție și produse	5322698	1281841
6. Creanțe comerciale	2968601	5347882
8. Avansuri acordate curente	1343591	48137
9. Creanțe ale bugetului	2654401	2426447
10. Creanțe ale personalului	9515	9598
11. Alte creanțe curente	48320	224298
12. Numerar în casierie și la conturile curente	12678	266648
16. Alte active circulante	198714	198232
Total active circulante	12990526	14341219
Total active	28504833	29808177
3. Capital propriu		
1. Capital social	1828284	1828284
2. Rezerve	733365	733365
4. Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	-1209694	-1209694
5. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune		-141652
Total capital propriu	1351955	1210303
4. Datorii pe termen lung		
2. Împrumuturi pe termen lung	35000	35000
4. Alte datorii pe termen lung	19384307	19472906
Total datorii pe termen lung	19419307	19507906
5. Datorii curente		
2. Împrumuturi pe termen scurt	73045	201682
3. Datorii comerciale	3381445	8130078
5. Avansuri primite curente	4004999	389305
6. Datorii față de personal	137706	148735
7. Datorii privind asigurările sociale și medicale	69249	108567
8. Datorii față de buget	1800	31297
10. Datorii față de proprietari	782	782
13. Alte datorii curente	64545	79522
Total datorii curente	7733571	9089968
Total pasive	28504833	29808177

18. Situația de profit și pierderi.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Venituri din vânzări	4498131	9359106
2. Costul vânzărilor	3573174	8765168
3. Profit brut (pierdere brută)	924957	593938
4. Alte venituri din activitatea operațională	9252	10386
6. Cheltuieli administrative	1200335	763138
7. Alte cheltuieli din activitatea operațională	35555	69500
8. Rezultatul din activitatea operațională (profit/pierdere)	-301681	-228314

9. Rezultatul din alte activități (profit/pierdere)	20477	86662
10. Profit (pierdere) pînă la impozitare	-281204	-141652
11. Cheltuieli privind impozitul pe venit		
12. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	-281204	-141652

19. Informații suplimentare privind profitul emitentului și utilizarea acestuia. Nu sunt

S.P.C. “DIGRENTA” S.A.

Raport cu privire la rezultatele ofertei de preluare benevolă a acțiunilor S.P.C. “DIGRENTA” S.A.

data: 15.08.2018

Perioada de derulare a ofertei de preluare:

Perioada de derulare a Ofertei a fost 25.07.2018 – 08.08.2018;

Numărul, data Hotărârii CNPF prin care a fost aprobat prospectul de ofertă de preluare:

Oferta a fost autorizată prin Hotărârea CNPF nr. 32/3 din 23.07.2018;

Datele de identificare a emitentului valorilor mobiliare care au constituit obiectul ofertei de preluare:

Emitentul este S.P.C. DIGRENTA S.A., numărul de identificare de stat și codul fiscal 1002600037931, cu sediul în str. Alexandru cel Bun, nr. 36, mun. Chișinău, cod poștal MD 2001, Republica Moldova.

Datele de identificare a ofertantului și a persoanelor care acționează în mod concertat cu ofertantul:

Ofertantul este Dubăsarul Dumitru. Persoanele cu care Ofertantul acționează în mod concertat sunt Dubăsarul Alexandru, Dubăsarul Victor și Dubăsarul Nina.

Deținerea de valori mobiliare a ofertantului și a persoanelor care acționează în mod concertat cu ofertantul anterior inițierii ofertei de preluare:

Anterior inițierii ofertei de preluare, Ofertantul împreună cu persoanele cu care acționează în mod concertat dețineau 453910 de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A., ceea ce reprezenta o participație de 84,75 la sută;

Deținerea de valori mobiliare a ofertantului anterior inițierii ofertei de preluare:

Anterior inițierii ofertei de preluare, Ofertantul deținea 399764 de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A., ceea ce reprezenta o participație de 74,64% din totalul acțiunilor cu drept de vot ale Emitentului.

Deținerea de valori mobiliare a persoanelor cu care Ofertantul acționează în mod concertat anterior inițierii ofertei de preluare:

Anterior inițierii ofertei de preluare, persoanele cu care Ofertantul acționează în mod concertat dețineau 54146 de acțiuni ale Emitentului, ceea ce reprezenta o participație de 10,11%, care erau repartizate: Dubăsarul Alexandru deținea 26982 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 5,04%, Dubăsarul Victor deținea 27000 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 5,04% și Dubăsarul Nina deținea 164 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 0,03% din totalul acțiunilor cu drept de vot ale Emitentului.

Datele de identificare ale intermediarului ofertei:

Intermediarul Ofertei este S.C. BROKER M-D S.A., numărul de identificare de stat și codul fiscal 1008600020564, cu sediul în str. Vasile Alecsandri, nr. 143, mun. Chișinău, cod poștal MD2012, titulară a licenței seria CNPF nr. 000815 eliberată în data de 15.03.2015;

Locul de derulare a ofertei de preluare:

Tranzacțiile în cadrul Ofertei de preluare au fost înregistrate în sistemul pieței reglementate administrat de Bursa de Valori a Moldovei SA;

Numărul și procentul reprezentat de valorile mobiliare ce au făcut obiectul ofertei:

Obiectul Ofertei la constituit 81667 de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A., cod ISIN MD14GIRA1000, reprezentând 15,25% din totalul acțiunilor de clasa respectivă;

Prețul plătit în cadrul ofertei:

Prețul pe acțiune oferit de către Ofertanți în cadrul Ofertei este de 1,25 lei;

Numărul și procentul reprezentat de valorile mobiliare depuse în cadrul ofertei:

În cadrul Ofertei au fost depuse 29511 de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A., reprezentând 5,51% din totalul acțiunilor de clasa respectivă;

Numărul de valori mobiliare cumpărate și suma totală plătită:

În cadrul Ofertei au fost cumpărate 29511 de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A., pentru care s-a plătit suma de 36888,75 lei;

Numărul și procentul reprezentat de valorile mobiliare deținute de Ofertant și persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul în urma derulării ofertei.

În urma derulării Ofertei, Ofertantul împreună cu persoanele cu care acționează în mod concertat dețin 483421 de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A., reprezentând o participație de 90,26% din totalul acțiunilor de clasa respectivă, inclusiv: Ofertantul deține 429275 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 80,15% și persoanele cu care acesta acționează în mod concertat – Dubăsarul Alexandru deține 26982 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 5,04%, Dubăsarul Victor deține 27000 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 5,04% și Dubăsarul Nina deține 164 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 0,03% din totalul acțiunilor cu drept de vot ale Emitentului;

Urmare a Ofertei de preluare deținătorii de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A. sunt în drept să adreseze Ofertantului cererea de achiziționare obligatorie în termen de cel mult 3 luni de la expirarea duratei ofertei de preluare.

Perioada în care deținătorii de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A. sunt în drept să adreseze Ofertantului cererea de achiziționare obligatorie este cuprinsă între 09.08.2018 și 09.11.2018.

Prețul la care Ofertantul este obligat să achiziționeze acțiunile S.P.C. DIGRENTA S.A. este de 1,25 lei per acțiune.

Deținătorii de acțiuni S.P.C. DIGRENTA S.A. vor putea depune cererea de achiziționare obligatorie la sediul Emitentului, respectiv la adresa str. Alexandru cel Bun, nr. 36, mun. Chișinău, cod poștal MD 2001, Republica Moldova, telefon de contact: 022 27 24 62, în perioada 09.08.2018 și 09.11.2018, în zilele de lucru între orele 10.00-16.00.

Ofertantul va plăti contravaloarea acțiunilor prin virament bancar, la contul prezentat de către vânzător sau în numerar la sediul Emitentului, respectiv la adresa str. Alexandru cel Bun, nr. 36, mun. Chișinău, cod poștal MD 2001, Republica Moldova, în termen de cel mult 2 săptămâni de la data înregistrării cererii acționarului S.P.C. DIGRENTA S.A. de achiziționare obligatorie a valorilor mobiliare.

Ofertant Dubăsarul Dumitru

Raportului anual al "FMC Strașeni" SA

I. Date generale privind emitentul de valori mobiliare ale cărui valori mobiliare sunt tranzacționate în cadrul unui MTF.

1. Perioada de gestiune raportată 01.01.2017-31.12.2017
2. Denumirea completă și prescurtată a emitentului de valori mobiliare FMC Strașeni SA
3. Sediul, nr. de telefon, fax al emitentului de valori mobiliare mun. Strășeni, str. Mihai Eminescu 19
4. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului de valori mobiliare la Camera Înregistrării de Stat
 - Numărul de înregistrare (IDNO) 1003601002410
 - Data înregistrării 21 martie-1995
5. Activitatea principală (conform CAEM) K70200
6. Standardele de contabilitate după care se ține evidența contabilă (SNC, SIRF) SNC
7. Capitalul social al emitentului de valori mobiliare la data raportării, lei 1011810
8. Informația privind numărul acționarilor emitentului de valori mobiliare la data raportării 676

II. Situația financiară anuală a emitentului la finele perioadei de gestiune:

17. Bilanțul emitentului pentru perioada de gestiune.

Indicatori	Sold la începutul perioadei de gestiune, lei	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune precedente, lei
1. Active imobilizate		
3. Terenuri	1 738 108	1 738 108
4. Mijloace fixe	1 330 872	1 330 872
Total active imobilizate	3 068 980	3 068 980
2. Active circulante		
6. Creanțe comerciale	48 660	-
9. Creanțe ale bugetului	231 641	231 641
12. Numerar în casierie și la conturile curente	15 078	18 629
Total active circulante	295 379	224 005
Total active	3 364 359	3 299 985
3. Capital propriu		
1. Capital social	1 011 810	1 011 810
4. Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	(1 017 522)	(1 017 522)
5. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune		(122 721)
7. Alte elemente de capital propriu	3 345 900	3 345 900
Total capital propriu	3 340 188	3 217 467
5. Datorii curente		
3. Datorii comerciale	22 321	75 109
6. Datorii față de personal	156	717
7. Datorii privind asigurările sociale și medicale	483	912
8. Datorii față de buget	1 211	360
13. Alte datorii curente	-	5 420
Total datorii curente	24 171	82 518
Total pasive	3 364 359	3 299 985

18. Situația de profit și pierderi.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
4. Alte venituri din activitatea operațională	150 000	150 000
6. Cheltuieli administrative	153 957	179 615
7. Alte cheltuieli din activitatea operațională		6 594
8. Rezultatul din activitatea operațională (profit/pierdere)	(3 957)	3 6209
9. Rezultatul din alte activități (profit/pierdere)	(45 757)	(86 512)
10. Profit (pierdere) pînă la impozitare	(49 714)	(122 721)
12. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	(49 714)	(122 721)

19. Informații suplimentare privind profitul emitentului și utilizarea acestuia.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
7. Valoarea unei acțiuni a emitentului (cu indicarea sursei de informare)		
• valoarea de piață		
• valoarea estimativă	10 lei	10 lei

Firma de construcție a drumurilor „Edilitate” SA

Vă aduce la cunoștință, că Consiliul Societății a luat hotărârea cu privire la convocarea Adunării generale ordinare repetată pentru anul 2017 cu aceeași ordine de zi pe data de 19 septembrie 2018 la ora 11.00 în incinta sălii de festivități a „Edilitate” S.A. pe adresa mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 49.

Începutul înregistrării – 10.00
Sfârșitul înregistrării – 11.00

De materialele referitoare la ordinea de zi a Adunării Generale se poate lua cunoștință pe adresa: mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 49, biroul economistului-șef, începând cu 30 august 2018 între orele 14.00-16.00 în zilele de lucru.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunarea generală a fost întocmită de către registratorul independent „Registru-Garant” S.A. potrivit situației din 19 martie 2018.

“MACARA” S.A.

COMUNICAT privind rezultatele Adunării Generale ordinare Anuale a Acționarilor „MACARA” S.A., convocată repetat, din 21 iulie 2018

Adunarea Generală Ordinară anuală a Acționarilor „MACARA” S.A., convocată repetat, din 21 iulie 2018, a fost ținută pe adresa or. Nisporeni, str. Industrială, cu prezența a 84060 (61,540%) acțiuni ordinare nominative cu drept de vot.

În cadrul Adunării Generale ordinare anuale a Acționarilor au fost primite următoarele hotărâri:

1. Aprobarea bilanțului contabil și a raportului financiar al S.A. “MACARA” pentru anul 2017;
 2. Aprobarea Dării de seamă anuală a organului executiv a S.A. “MACARA” pentru activitatea în anii 2016 – 2017 și direcțiile principale ale activității Societății în anul 2018;
 3. Aprobarea Dării de seamă a Consiliului S.A. “MACARA” pentru activitatea în anii 2016 – 2017
 4. Neaprobarea organizației de audit
- Organul executiv “MACARA” S.A.

SA “Intreprinderea de Transport №8”

03.09.2018 по адресу г. Бельцы ул. Дечебал 130, состоится общее внеочередное собрание акционеров SA “Intreprinderea de Transport №8” созываемое по решению совета общества. Регистрация акционеров с 10 до 11 часов. Начало собрания в 11 часов 15 мин.

ПОВЕСТКА СОБРАНИЯ:

1. Отчет о финансово-хозяйственной деятельности общества за первое полугодие 2018 года и утверждение основных направлений деятельности общества на 2018 год.
2. Отчет совета о деятельности за первое полугодие 2018 года.
3. Отчет ревизионной комиссии о деятельности за первое полугодие 2018 года,
4. Утверждение сделок общества.

Список акционеров имеющих право на участие в собрании, составлен на дату 10.08.2018 года

С материалами по повестки собрания можно ознакомиться с 22.08.2018 в рабочие дни с 10ч до 13ч. По адресу: город Бельцы, улица Дечебал 130. Прибывающим на собрание акционеров необходимо иметь при себе, документы удостоверяющие личность, а представителям- доверенность.

Agenția Proprietății Publice

anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor publice vacante.

Informația privind condițiile de desfășurare a concursului este plasată pe pagina web a Agenției Proprietății Publice <http://app.gov.md/> și <http://carriere.gov.md/>.

Contacte: telefon: 022-233-824, e-mail: marina.onica@app.gov.md.

Stimați acționari “DAAC-Oreol” S.A.

(sediul societății: str. Suveranității, 10, or. Glodeni)

Organul executiv al “DAAC Oreol” S.A., în baza deciziei Consiliului societății din 29.05.2018, anunță convocarea adunării generale anuale ordinare, cu prezența acționarilor, care va avea loc pe data de 17 septembrie 2018 pe adresa: or. Glodeni, str. V. Zgircea, 1A, et. 3.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea dării de seamă anuale a Consiliului Societății privind totalurile activității în anul 2017.
2. Examinarea dării de seamă financiare anuale a Societății conform totalurilor activității în anul 2017.
3. Aprobarea dării de seamă anuale a Comisiei de Cenzori pentru anul 2017.
4. Acoperirea pierderilor înregistrate în a. 2017. Aprobarea normativelor de repartizare a profitului a. 2018.
5. Alegerea membrilor consiliului societății.
6. Privind încheierea unor tranzacții de înstrăinare a bunurilor Societății.
7. Cu privire la autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării de către comisia de cenzori.

Începutul înregistrării – orele 9-30.

Începutul adunării – orele 10-00.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală este întocmită la data de 07.08.2018. Acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării cu începere de la 06.09.2018, pe adresa: or. Glodeni, str. V. Zgircea, 1A, et. 3. În orele de lucru de la 12.00. pînă la 16.00.

Acționarii trebuie să aibă asupra sa buletinul de identitate, iar în cazul transmiterii dreptului de vot, procura autentificată în modul stabilit de legislația în vigoare a RM.

Organul executiv al Societății

Stimate acționar “Speranța-Vest” S.A.!

În baza hotărârii Consiliului Societății “Speranța-Vest” S.A. din data de 10.08.2018 se anunță convocarea adunării generale extraordinare, cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 30.08.2018, ora 09.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Columna 104 în incinta întreprinderii.

ORDINEA DE ZI:

1. Majorarea capitalului social prin emisia suplimentară de acțiuni
2. Aprobarea hotărârii privind emisia de valori mobiliare și a dării de seamă privind rezultatele emisiunii
3. Aprobarea modificărilor și completărilor la Statutul Societății
4. Aprobarea Codului de guvernare corporativă, politici
5. Aprobarea Regulamentului Consiliului Societății, Cenzorului, Organului executiv

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară este perfectată la data de 10.08.2018 de către Depozitarul Central S.A.

Înregistrarea acționarilor – între orele 08.30 – 09.00. Începerea adunării la orele 09.00

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării puteți lua cunoștință începând cu data de 20.08.2018 între orele 10.00-12.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Columna 104, R. Moldova

Participanții la adunarea generală prezintă buletin de identitate, iar reprezentantul(ții) lor – procura autentificată conform legislației. În conformitate cu prevederile art. 29 (a) a Legii privind S.A. reamintim despre necesitatea actualizării datelor persoanelor a acționarilor.

Relații la tel: 0 22 212173, Director Smentina Serghei

În atenția acționarilor “UNIVERSAL” S.A.

(în proces de lichidare)

Conform hotărârii Lichidatorului Societății din 02.08.2018 se anunță despre convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor “UNIVERSAL” S.A., prin corespondență, care va avea loc la data de 30.08.2018, orele 14-00, pe adresa: mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 7.

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea dării de seamă financiară a societății pentru anul 2017.
2. Cu privire la acoperirea pierderilor obținute în anul 2017.
3. Aprobarea raportului lichidatorului societății.
4. Cu privire la casarea acțiunilor deținute în capitalul social al băncilor aflate în lichidare.
5. Aprobarea bilanțului de lichidare.
6. Aprobarea planului de repartizare a activelor societății.

INFORMAȚIA SUPLIMENTARĂ:

Adunarea va avea loc prin corespondență cu utilizarea buletinului de vot.

Lista acționarilor, care au dreptul să participe la adunare este întocmită conform situației din 02 august 2018.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi, începând cu 20 august 2018 în zilele de lucru pe adresa: mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 7, oficiu 502 de la orele 10-00 până la 12-00.

Rezultatul votului prin corespondență va fi publicat în ziarul “Capital Market” și va fi expediat fiecărui acționar sau reprezentantului lui legal, sau custodelui acțiunilor sub formă de aviz în decurs de 15 zile din data desfășurării adunării.

Pentru participarea la adunare acționarii vor prezenta personal sau prin poștă buletinele de vot completate și semnate pe adresa: MD-2015, mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 7, oficiu 502.

Termenul limită de returnare a buletinului de vot – pînă la data de 30.08.2018, ora 10-00. Informația privind modul de completare a buletinului de vot este cuprinsă în textul buletinului.

Lichidatorul societății

Интервью президента
Национального банка
Молдовы Серджиу Чокля

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Инвестиции двигают
строительство и производство
оборудования

3

Министерство экономики и инфраструктуры высказалось за диверсификацию экспорта

Министр экономики и инфраструктуры Кирилл Габурич высказался за диверсификацию молдавского экспорта. Как сообщила агентству «ИНФОТАГ» пресс-служба министерства, об этом он заявил в ходе совещания по разработке и реализации мероприятий для продвижения экспорта, привлечения инвестиций и продвижения имиджа РМ.

Министр отметил, что ряд мероприятий, направленных на достижение этих целей, предусмотрены в Национальной стратегии развития Молдовы – 2020.

«Если мы хотим увеличить экспорт, мы должны сосредоточиться на каждой стране, проанализировать потребности рынка там, а также то, какие продукты мы можем предложить. В то же время необходима структурная диверсификация экспорта. Это позволит нам знать, что мы производим и куда мы экспортируем, рынки, где мы можем быть конкурентоспособными», – сказал Габурич.

Он подчеркнул, что власти и экспортеры не должны сосредотачиваться исключительно на сельском хозяйстве.

«Мы должны продвигать и другие отрасли, в которых РМ имеет потенциал развития: легкую промышленность или автомобильный сектор. Сегодня молдавские продукты имеют более узкий спектр, чем спрос на внешних

рынках. Мы хотим создать благоприятные условия для подрядчика, чтобы иметь возможность диверсифицировать экспортные товары, что может улучшить торговый баланс и создать хорошо оплачиваемые рабочие места», – заметил министр.

Министерство экономики уже нацелено на то, чтобы «перейти от модели роста, ориентированной на потребителя, к росту, направленному на привлечение инвестиций и развитие экспортных отраслей».

ИНФОТАГ

Курс валют
на 15.08.2018 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	16.5932
EUR	1	18.9254
UAH	1	0.6050
RON	1	4.0633
RUB	1	0.2485

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Внимание профессиональных участников рынка страхования!

Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает о прекращении работы электронного адреса rcasupport@cts.md.

Заявления о регистрации, изменении и / или дополнении данных в Государственной информационной систематизированной системе RCA Data должны отправляться по электронному адресу support.rca@cnpf.md.

КОНТАКТНЫЕ ТЕЛЕФОНЫ:

Главное управление страхования при
Национальной комиссии по финансовому рынку
Ведущий специалист Любовь Бугай – 022 859 414
Старший специалист Елена Ботнар – 022 859 495

Подпишись!

Подпишись на газету

Capital Market в любом отделении

«Poșta Moldovei» страны или

у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221

Pressinform-Curier (022) 237187

Агентство «Editii Periodice» (022) 233740

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Серджиу Чокля: Приостановление выплаты первого транша макрофинансовой помощи от ЕС не повлияет на валютный рынок

Интервью президента Национального банка Молдовы Серджиу Чокля средствам массовой информации Республики Молдова

— Когда Вы возглавили НБМ, банковская система находилась в глубоком кризисе. Многие отказывались делать оптимистические прогнозы. Все же, за два года кризис был преодолен, и сейчас система демонстрирует довольно положительные тенденции как по показателям, так и в том, что касается доверия инвесторов. Насколько устойчиво в средне- и долгосрочной перспективе это возвращение, и есть ли гарантии того, что кризис, подобный кризису 2014 – 2015 гг., не повторится?

— Мы много поработали за последние два года для того, чтобы заложить основы новой банковской системы в Республике Молдова – более прозрачной, более крепкой и более эффективной. Во-первых, был введен ряд новых законов для изменения «правил игры» таким образом, чтобы незаконные действия, которые привели к банковскому хищению, стали невозможными, а наказание за такие преступления было бы более жестким. Кроме того, чтобы граждане не платили вновь за ошибки и злоупотребления некоторых банкиров, ведущие к банкротству банков, мы ввели новые инструменты для раннего вмешательства в действия банков. Это позволит спасти банки без использования государственных денег. Также мы увеличили гарантийный депозит до 50 тыс. леев.

Чтобы сделать необратимой консолидацию банковского сектора, необходимо завершить процесс повышения уровня прозрачности банковской системы, особенно при продаже акций, заблокированных в Moldova Agroindbank и Moldindconbank. Тогда мы сможем сделать огромный качественный скачок в реформировании отрасли, и сможем с уверенностью утверждать, что новый банковский кризис, аналогичный тому, что был в 2014 – 2015 гг., невозможен. Но самой надежной гарантией от кризисов и мошенничества остается независимость и профессионализм Национального банка Молдовы. Мы прилагаем все усилия для того, чтобы укрепить Нацбанк и его полномочия путем улучшения законодательной базы и внутреннего реформирования.

— Недавно вы говорили, что Республика Молдова еще не перешла страницу в деле об отмывании денег через местные банки. В феврале Парламент принял Закон о борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма, а вы заявили, что Национальный банк Молдовы внедряет эти меры в ускоренном режиме. Кроме того, осенью этого года придут эксперты европейской организации по борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма MONEYVAL, чтобы дать оценку местной банковской системе с этой точки зрения. Какова на сегодняшний день угроза повторения отмывания денег через банки Молдовы, как это было ранее и в случае так называемого дела «Ландромат»?

— Действительно, последствия так называемого «Ландромата» ощущаются и сегодня. Имидж молдавской банковской системы серьезно пострадал в международном плане. Многие зарубежные банки прервали корреспондентские отношения с молдавскими банками, и этот процесс может продолжиться, если не приложить серьезные усилия для улучшения репутации страны. В связи с этим оценка, которую дадут в комиссии MONEYVAL Совета Европы в октябре 2018 г. – это важный вызов для властей страны, в том числе и для НБМ, но также и возможность доказать, что положение в сфере борьбы с отмыванием денег изменилось кардинально.

Что касается нас, то НБМ значительно ужесточил надзор за местными банками. Мы работаем над улучшением проверок путем внедрения ряда IT-технологий и усилением выездных инспекций. Мы потребовали от всех банков проведения специализированного внешнего аудита в сфере борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма. Все это впервые в Республике Молдова. В самое ближайшее время мы внесем изменения в

нормативную базу для внедрения положений нового Закона о предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма.

Чтобы не допустить нового «Ландромата» и, в частности, чтобы новый Закон о добровольном декларировании не использовался некоторыми как брешь в процедурах предупреждения отмывания денег, НБМ проведет инструктаж для всех банков по применению строгих мер предосторожности в отношении декларированных денежных средств. Если имущество будет включать акции в банках свыше доли в 1%, владельцы акций обязательно пройдут проверку на профессиональную пригодность и добросовестность (fit-and-proper), и в случае несоответствия, они будут вынуждены продать акции согласно процедурам принудительного отчуждения. Учитывая все сопутствующие риски, центральные банки в целом сдержанно относятся к налоговым амнистиям или амнистиям капитала. Но с утверждением закона роль НБМ будет заключаться в том, чтобы не допустить создания возможности для злоупотреблений. Надеемся, что усилия Нацбанка в этой сфере получат хорошую оценку в MONEYVAL, что приведет к улучшению имиджа молдавского банковского сектора.

— Как проходит расследование агентства Kroll, и стоит ли ожидать другого промежуточного отчета в ближайшем будущем? Располагает ли НБМ инструментами, необходимыми для восстановления ущерба, причиненного «кражей миллиарда»? Если возможно, расскажите немного о полномочиях НБМ в этом смысле.

— Расследование международного консорциума Kroll и Steptoe & Johnson было завершено в конце прошлого года. Резюме расследования было опубликовано на румынском и английском языках на сайте НБМ в декабре 2017 года. Итоговый отчет, названный в прессе Kroll, был передан официально Национальному банку в марте 2018 года, после чего его забрала Антикоррупционная прокуратура. Следовательно, подготовка еще одного отчета от международного консорциума не предусмотрена. Kroll и Steptoe & Johnson подтвердили готовность и далее сотрудничать с молдавскими властями для отслеживания на международном уровне расширенных средств путем инициирования гражданских процессов для поддержки уголовных процедур, которые будут представлены Агентством по возмещению добытого преступным путем имущества (ARBI). Чтобы определить необходимость и объем участия международного консорциума, НБМ провел ранее несколько встреч между представителями Kroll, с одной стороны, и Антикоррупционной прокуратурой, НЦБК и ARBI, с другой стороны.

Дополнительно НБМ обеспечил сотрудничество компании Kroll с национальными органами банковского надзора из других стран, в частности из Эстонии и Латвии, где находился «центр» отмывания денег. Также в ходе следствия информационные встречи были организованы с представителями МВФ, Всемирным банком, Европейской комиссией и Посольством США. Хочу подчеркнуть,

что все необходимые сведения для расследования, которые были в распоряжении НБМ, были переданы в прокуратуру и компании Kroll. А то, что отсутствует, как было указано в синтезе, является информацией, которую не предоставили органы других стран, через которые прошли украденные деньги. Национальный банк не обладает полномочиями по ведению следствия, поэтому не может заменить правоохранительные органы в этом деле. НБМ потребовал от банков, находящихся в процессе ликвидации, усилить иски в суде, по которым были возбуждены многочисленные уголовные дела.

— Moldindconbank снова выставил на продажу на бирже 63,89% акций. Есть ли на этот раз по-настоящему заинтересованный инвестор?

— Сегодня BC Moldindconbank SA – это успешный и сильный банк, что стало следствием мер временных управляющих в рамках раннего предупреждения. Хочу отметить важную роль в укреплении банка Совета по надзору, сформированного в основном (четыре из пяти) из независимых членов, включая двух иностранных граждан. Впервые в нашей стране был применен механизм раннего предупреждения, доказавший свою эффективность и создавший положительный прецедент для санации банков. Поэтому мы надеемся, что акции банка, выставленные на продажу, вызовут интерес у стратегических инвесторов, тем более что речь идет о мажоритарном пакете акций, дающем контроль над управлением банком. На этом этапе мы получили в неофициальном порядке информацию о вероятном интересе к BC Moldindconbank SA двух крупных региональных банков. К тому же с нами связался крупный инвестор, выразивший желание принять участие как соинвестор в случае создания консорциума. Мы сможем сообщить имена инвесторов, когда намерения приобретут формальный характер путем подачи официальной заявки в НБМ.

— МВФ рекомендовал НБМ принять участие в упорядоченном выводе из режима временного управления двух крупных банков Республики Молдова. Готов ли банк к этому? Насколько реально сделать этот шаг до конца 2018 года, если за это время 64% акций Moldindconbank не будут проданы стратегическому инвестору?

— К сожалению, продажа акций BC Moldindconbank SA запоздала из-за некоторых правовых осложнений, которые были урегулированы только к концу прошлого года. Новые акции были выставлены на продажу в апреле 2018 года, после того как прошел аудит у всемирно известной аудиторской фирмы. В июле НБМ продлил срок продажи на три месяца. На этом этапе само по себе продление срока продажи не является тревожным признаком. Как я уже сказал, есть информация, что BC Moldindconbank SA может заинтересовать некоторые региональные банки. Но приобретение значительного пакета акций в крупном банке из-за рубежа не является решением, которое инвесторы могут принять за ночь – нужен глубокий анализ банка, национального рынка, где он работает, и законодательства. Поэтому не исключаю необходимость дополнительного продления периода продажи акций BC Moldindconbank SA и, в результате, режима раннего вмешательства. Рано или поздно акции будут проданы. Законодательство, разработанное совместно с экспертами МВФ, дает ряд альтернатив процедуре продажи, так что процесс отчуждения будет гибким и необратимым.

— Как может измениться валютный курс на фоне прекращения выплаты первого транша макрофинансовой помощи ЕС, который должен был обеспечить дополнительное поступление валюты на рынок Республики Молдова?

— Высокий уровень денежных переводов и успехи молдавского экспорта обеспечили приток большого объема валюты на внутренний рынок вопреки ухудшению торгового де-

фицита. Предложение валюты со стороны физических лиц по-прежнему превышает спрос со стороны экономических агентов, это и объясняет укрепление молдавского лея. Поток иностранной валюты в адрес физических лиц достиг 1,2 млрд долларов США в 2017 году и продолжает расти, увеличившись на 16% в первом полугодии 2018 года. Рассматривая в перспективе влияние приостановления Соглашения о макрофинансовой помощи с ЕС, общая сумма предусмотренных выплат составляет 116 млн долларов США, рассчитанных на двухлетний период. Таким образом, в краткосрочной перспективе приостановление макрофинансовой помощи не окажет большого влияния на валютный рынок.

— В какой мере возможно приостановление первого транша макрофинансовой помощи и бюджетной поддержки со стороны ЕС ударит по официальным резервам?

— По вышеизложенным причинам приостановление выплаты макрофинансовой помощи от ЕС не повлияет в ближайшем будущем на уровень международных резервов, которые достигли в конце июля текущего года рекордного уровня почти в 3 млрд долларов. Вместе с тем напряженные отношения с ЕС и другими иностранными партнерами было бы плохой новостью. Это может иметь негативные последствия в средне- и долгосрочной перспективе и приведет к ухудшению восприятия страны иностранными инвесторами, международными кредиторами и рейтинговыми агентствами. Важно соблюдать обязательства по отношению к Международному валютному фонду. В противном случае, может пострадать внешнее финансирование бюджета и текущего счета, а также внутренняя повестка дня структурных и институциональных реформ. Поэтому НБМ выразил обеспокоенность разногласиями в отношениях с европейскими организациями, и надеется, что они будут устранены в ближайшее время путем активизации диалога и нахождения решений по урегулированию ситуации.

— Что предпринял и намерен предпринять НБМ для того, чтобы в нашей стране можно было брать кредиты в леях на долгосрочный период по хорошим процентам: бизнесу – 3-4% на 10 лет, семьям – 3-5% на 25 лет? Многие эксперты полагают, что это техническая проблема.

— Боюсь вас разочаровать, главной задачей Национального банка является не сокращение процентов по кредитам, а обеспечение стабильности цен. Действительно, борьба с инфляцией ведет к общему снижению процентных ставок по всем финансовым активам, в том числе банковским кредитам. Однако на фоне фиксированного НБМ годового уровня инфляции в 5% размеры указанных вами ставок нереальны, так как они ниже прогнозируемого уровня инфляции. Вместе с тем нынешний уровень процентных ставок по новым кредитам в леях достиг исторического минимума: 9,3% по кредитам для экономических агентов и 7,9% – для физических лиц. В реальном выражении, если исключить уровень инфляции, то процентные ставки находятся примерно в указанных вами пределах. Хочу обратить внимание, что впервые ставки для физлиц ниже ставок для экономических агентов. Стабилизация монетарных условий и усиление конкуренции между банками обусловят улучшение процентных ставок и сроков погашения займов.

Пользуясь случаем, хочу напомнить читателям о необходимости тщательно проверять перед подписанием любого кредитного договора реальную годовую процентную ставку, так называемую ставку DAE. Ставка DAE может быть выше, чем заявленная ставка по кредиту, учитывая комиссионные и другие банковские пошлины. Ставка DAE – это действительная ставка займа, и ее надо сравнивать с доходами семьи, чтобы избежать долговой ловушки.

Продолжение на стр. 4.

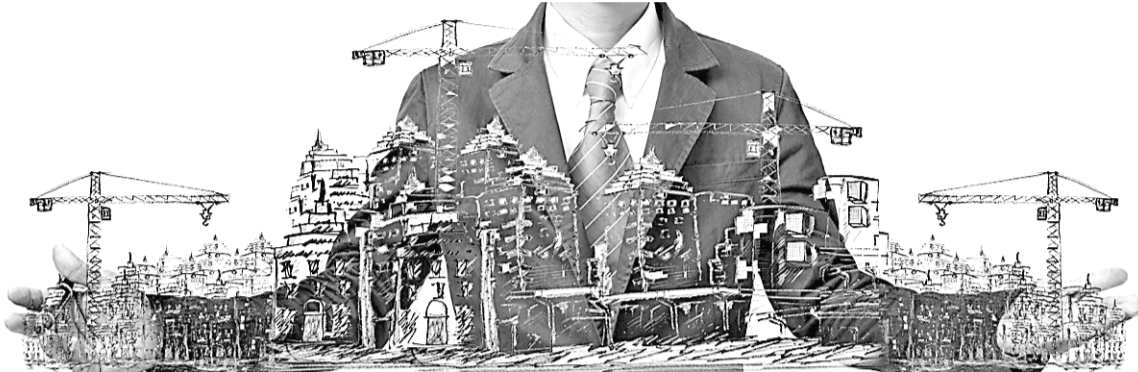
Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе заседания НКФР, состоявшегося **6 августа 2018 года**, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку, основываясь на положениях Законов об акционерных обществах и об НКФР, принял решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных

бумаг исключение ценных бумаг, выпущенных ранее Societatea pe acțiuni de selecție și hibridarea rășărilor FLORENI в количестве 2898777 простых именных акций в результате реорганизации путем преобразования в SRL FLORENI.

Борис Ерушевски

Инвестиции двигают строительство и производство оборудования

Положительная динамика брутто-формирования основного капитала обусловлена как инвестициями в строительство, так и вложениями в машины и оборудование. Все это положительно отразилось на динамике экономической деятельности. По данным НБМ, в первом квартале 2018 года вклад инвестиционной составляющей в рост ВВП стал положительным, составив 2,4 процентного пункта.

Общий объем накопленных прямых иностранных инвестиций в экономику Молдовы на конец I квартала 2018 г. составил \$3 млрд 894,38 млн. По данным Нацбанка Молдовы, он увеличился в январе – марте этого года на 5,2% (+\$192,64 млн) в результате увеличения чистого притока прямых инвестиций, повышения стоимости акций и т. д. В частности, инвестиции по разделу «долговые инструменты» составили \$1 млрд 876,69 млн, а по разделу «инструменты участия в капитале и паи / акции инвестиционных фондов» – \$2 млрд 017,69 млн. При этом, по данным НБМ, на долю стран ЕС пришлось 82,2% от общего объема последних инвестиций (\$1 млрд 658,05 млн), на долю государств СНГ – 9,7% (\$195,11 млн), а на долю других стран – 8,1% (\$164,53 млн). По странам, крупнейшие объемы прямых накопленных инвестиций в собственный капитал в банковском секторе приходятся на долю Нидерландов, Италии, Франции, Румынии, Германии, Австрии, Греции, Ирака, США, а по другим секторам – на долю Испании, Нидерландов, Франции, России, Кипра, Румынии, Германии, США, Италии, Великобритании. В структуре прямых иностранных инвестиций в уставный капитал предприятий Молдовы по отраслям наибольшая доля приходится на обрабатывающую промышленность – 25,6%, финансовую деятельность и страхование – 24,4%, оптовую и розничную торговлю – 18,9%, ремонт автотранспортных средств – 15,5%, энергетический сектор (электро- и теплоэнергия, газ, горячая вода, кондиционирование воздуха) – 14,9%, информацию и связь – 8,5%, транспорт и хранение – 5,4%, операции с недвижимостью – 1,7%.

«В среднесрочной перспективе нам требуется серьезное улучшение в сфере финансового включения населения и малых и средних предприятий. Абсолютно необходимо развивать и активизировать

местный финансовый рынок. Мы страдаем от избытка денег в банковской системе и в то же время от отсутствия частных инвестиций. Надо создать финансовую систему, где не только банки, но и инвестиционные общества, пенсионные фонды и страховщики будут эффективно направлять средства населения на предпринимательские проекты и серьезные инвестиции, как это делается во всем мире», – отметил президент НБМ Серджиу Чокля в интервью для средств массовой информации.

РЕФОРМИРОВАНИЕ ПРОЦЕДУР НЕПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ НЕОТВРАТИМО

По его словам, Республике Молдова нужна и глубокая реформа процедур неплатежеспособности, которая была бы более удобной для ускорения возврата неудачных кредитов или передачи банкротившихся предприятий хорошим предпринимателям. Сейчас получение прав собственности или долгов затруднено и в основном не мотивирует обновление и оживление молдавского капитализма. Модернизация платежной системы – это другая мера, от которой зависит динамика и развитие национальной экономики. Во всех этих областях и во многих других нам могут помочь эксперты МВФ и ВБ.

По информации Национального бюро статистики, в Молдове объем промпроизводства в I полугодии 2018 г. вырос на 8,4%, в сравнении с тем же периодом 2017 г.

При этом в июне 2018 г. объем промпроизводства увеличился на 10,2%, в сравнении с тем же месяцем предыдущего года. В целом в январе – июне этого года объемы производства в добывающей промышленности повысились на 2,3%, а в перерабатывающей промышленности – на 9,5%.

По данным НБС, предприятия пищевой промышленности в I полугодии 2018 г., в сравнении с аналогичным периодом 2017 г., увеличили объемы производства на 11,1%. При этом производство выросло на 3,4%, текстильной продукции – на 15,8%. Выпуск одежды увеличился на 10,8%. По разделу дубление и отделка кожи; производство чемоданов, сумок, шорноседельных изделий; выделка и крашение меха рост составил 20,7%, а по разделу обработка древесины и производство изделий из дерева и пробки, кроме мебели; производство изделий из соломки и других растительных материалов для плетения – на 20,9%. Производство бумаги и бумажной продукции выросло на 20,4%, химических веществ и химпродуктов – на 2,6%. Выпуск фармацевтической

продукции и фармпрепаратов сократился на 29,8%, а резиновых и пластмассовых изделий – на 6,4%. В металлургической промышленности производство увеличилось на 10,5%. Выпуск металлических конструкций и изделий, кроме машин, оборудования и установок, повысился на 3,8%, компьютеров, электронной и оптической продукции – сократился на 7,2%. Производство электрооборудования выросло на 35,3%, машин и оборудования – сократилось на 23,4%, автомобилей, прицепов и полуприцепов – увеличилось на 42,3%. Выпуск мебели вырос на 8,5%. Производство и поставка электроэнергии, газа, горячей воды и тепла выросло на 5%.

ПРОЦЕНТНЫЕ СТАВКИ ПО КРЕДИТАМ ДОСТИГЛИ ИСТОРИЧЕСКОГО МАКСИМУМА

Что касается дешевых займов для экономических агентов, С. Чокля в том же интервью отметил, что главной задачей Национального банка является не сокращение процентов по кредитам, а обеспечение стабильности цен. Действительно, борьба с инфляцией ведет к общему снижению процентных ставок по всем финансовым активам, в том числе банковским кредитам. Однако на фоне фиксированного НБМ годового уровня инфляции в 5%, размеры ставок в 3-4% на 10 лет для бизнеса и 3-5% на 25 лет для семей нереальны, так как они ниже прогнозируемого уровня инфляции. Вместе с тем нынешний уровень процентных ставок по новым кредитам в лях достиг исторического минимума: 9,3% по кредитам для экономических агентов и 7,9% – для физических лиц. В реальном выражении, если исключить уровень инфляции, то процентные ставки примерно находятся в указанных выше пределах. «Хочу обратить внимание, что впервые ставки для физлиц ниже ставок для экономических агентов. Стабилизация монетарных условий и усиление конкуренции между банками обусловит улучшение процентных ставок и сроков погашения займов», – отметил Серджиу Чокля.

Он также призвал тщательно проверять перед подписанием любого кредитного договора реальную процентную годовую ставку, так называемую ставку DAE. Ставка DAE может быть выше, чем заявленная ставка по кредиту, учитывая комиссионные и другие банковские пошлины. Ставка DAE – это действительная ставка займа, и ее надо сравнивать с доходами семьи, чтобы избежать долговой ловушки.

Виктор УРСУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: **(+373 22) 859-405.**

E-mail: **info@cnprf.md**

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС "Victoriabank" S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI00002251311138MDL

За 7 месяцев деятельности в Moldova IT-Park

зарегистрировались 245 резидентов

Как сообщили в пресс-службе Правительства, это количество компаний составляет более половины IT-компаний страны. Отмечается, что интерес со стороны IT-компаний продолжает расти: только в июле количество резидентов выросло на 28, а прибыль от продаж увеличилась до 1,7 млрд леев.

Среди предоставляемых резидентам IT-парка льгот – оплата единого налога на доходы с продаж в размере 7% и устранение бюрократических барьеров. Также была упрощена процедура отчетности и сведено к минимуму взаимодействие с госучреждениями. Парк также предлагает виртуальный режим функционирования: его резиденты после предварительной регистрации могут вести деятельность и пользоваться предоставляемыми льготами прямо из своих офисов или представительств.

Средняя зарплата в IT-секторе составляет 17 тыс. леев.

Напомним, что первый IT-парк в Молдове заработал 1 января 2018 г. Он создан по инициативе премьер-министра Павла Филипа. Парк был открыт на 10 лет. В течение этого времени количество его резидентов должно достичь около 400 IT-компаний. Будут созданы новые рабочие места и привлечены местные и иностранные инвестиции.

Чистый приток прямых иностранных инвестиций в экономику Молдовы в I квартале 2018 г., в сравнении с тем же периодом 2016 г., вырос на 25,6% – до \$63,12 млн

Как сообщили агентству InfoMarket в Нацбанке Молдовы, в частности, общий приток прямых иностранных инвестиций в национальную экономику в январе – марте 2018 г. составил \$91,41 млн, а отток капитала – \$28,29 млн, в то время как годом ранее эти показатели составили \$70,59 млн и \$20,34 млн соответственно.

По данным НБМ, в I квартале 2018 г. прямые иностранные инвестиции в акционерный капитал составили \$29,41 млн. При этом инвестиции в акционерный капитал банковского сектора не осуществлялись, и вся названная сумма пришла на инвестиции в акционерный капитал в других секторах. Поступления в виде реинвестированной прибыли в I квартале 2018 г. составили \$31,16 млн.

При этом реинвестированная прибыль в банковском секторе в I квартале 2018 г. составила \$8,27 млн, а в других секторах – \$22,89 млн. Прямые инвестиции по разделу «прочий капитал» (включает межфилиальные кредиты других секторов) в январе – марте 2018 г. составили \$30,84 млн, при этом по разделу «обязательства перед иностранными инвесторами» приток инвестиций составил \$22,7 млн, а отток – \$13,77 млн, по разделу «требования к иностранным инвесторам» приток инвестиций составил \$8,14 млн, а отток – \$13,03 млн.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки: Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №: 1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет: Председатель: Нина ДОСКА, Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК, Рамона НИКУЛЧА, Оксана ПУЙ.
Главный редактор: Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора: Лилия АЛКАЗЭ
Специалист по связям с общественностью: Борис ЕРУШЕВСКИ

Прием объявлений и отчетов: ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Аександри, 115. (Угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC "Victoriabank", S.A., fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket". Статьи, помеченные знаком #, публикуются на правах рекламы. Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только по письменному согласию издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Серджиу Чокля: Приостановление выплаты первого транша макрофинансовой помощи от ЕС не повлияет на валютный рынок

Интервью президента Национального банка Молдовы

Серджиу Чокля средствам массовой информации Республики Молдова

Продолжение. Начало на стр. 2.

– **Что Вы думаете о конкуренции в банковском секторе, когда новые инвесторы обещают внедрить лучшую международную практику для граждан/потребителей?**

– Повышение конкуренции в банковской среде – одна из задач НБМ, которая должна принести выгоды клиентам банков. Проценты по банковским кредитам серьезно снизились за последние 18 месяцев. Отчасти это является следствием усиления конкуренции. С приходом новых инвесторов в этом году (Banca Transilvania из Румынии в BC Victoriabank SA, Intesa San Paolo из Италии в BC Eximbank SA и, вероятно всего, международный консорциум во главе с ЕБРР – в BC Moldova Agroindbank SA) мы ожидаем серьезных изменений в сфере конкуренции в молдавском банковском секторе.

Поэтому мы прогнозируем более выгодные расходы по займам и комиссии для местных потребителей, а также более широкую гамму банковских продуктов и услуг. Решения о выдаче кредитов должны приниматься быстрее благодаря оперативной системе «scoring» и лучшему управлению рисками. Физические лица смогут воспользоваться более качественными услугами и более выгодными программами лояльности. Обслуживание клиентов улучшится благодаря инвестициям в мобильные платформы и интернет. В то же время, надеемся, что появятся более сложные и комплексные банковские продукты для экономических агентов, например специфические кредитные льготы для экспортеров, импортеров и инвестиционных проектов. Несмотря на усиление конкуренции, надеемся, что политика диверсификации рисков мотивирует молдавские банки использовать «синдикатные кредиты», то есть совместное финансирование несколькими банками в целях снижения риска для каждого банка, а также для значительного повышения возможности кредитования молдавского банковского сектора. Сегодня некоторые суммы слишком велики от отдельно взятого банка, и они под силу только иностранным организациям. Настало время для того, чтобы это изменить.

– **Компаниям по микрофинансированию принадлежит достаточно большая доля на рынке кредитов Республики Молдова. Более того, в последние годы выяснилось, что организации по микрокредитованию, чтобы справиться с растущим спросом, в свою очередь кредитуются у коммерческих банков, только деятельность последних находится под надзором НБМ. Планируется ли появление законодательства, которое позволило бы проводить мониторинг и этих компаний, а также регулировать выдачу ими кредитов?**

– Действительно, доля небанковского финансового сектора в кредитовании физических лиц быстро выросла за последние годы. Небанковский финансовый сектор включает организации по микрофинансированию, лицензированные компании и ссудо-сберегательные ассоциации. По нашим оценкам, они выдали по состоянию на конец прошлого года 5,5 млрд леев кредитов для физических лиц против 7,6 млрд леев, выданных лицензированными банками. Для сравнения, объем кредитов, выданных небанковским финансовым сектором в конце 2014 года, составил 2,5 млрд леев.

Такой быстрый рост кредитования привел к тому, что Парламент принял в марте этого года новый Закон о небанковских кредитных организациях, призванный регулировать и проводить мониторинг деятельности небанковских финансовых организаций. Регулирование и надзор этих организаций находятся в компетенции Национальной комиссии по финансовому рынку. С вступлением 1 октября 2018 года в силу положений закона, мы надеемся, что возрастет уровень защиты прав потребителей, а также исчезнет регулирование в пользу небанковского финансового сектора, который, похоже, использует в настоящее время некоторые меры нелегальной конкуренции по отношению к банкам.

– **Какова корректная и законная процедура открытия и управления счета PayPal для юридического лица в Республике Молдова?**

– Для начала отмечу, что PayPal Inc. – это компания – резидент, НБМ не выдает ей ли-

цензию на оказание платежных услуг, согласно Закону об услугах электронных платежей и валюте. Соответственно, PayPal не подпадает под надзор национальных властей. В то же время общие правила осуществления резидентами и нерезидентами платежей и переводов в рамках валютных операций установлены Законом о валютном регулировании. Согласно этому закону, такие платежи и переводы осуществляются только посредством банковских и платежных счетов. Национальное законодательство не устанавливает нормы относительно типов банковских или платежных счетов и запретов на открытие юридическим лицом – резидентом платежного счета за рубежом у оператора платежных услуг – нерезидентом, такого как PayPal. Закон о валютном регулировании не вводит запретов на получение или осуществление платежей или переводов на оплату товаров, услуг и в случае других текущих валютных операций. Закон не исключает соблюдение положений о валютных операциях, установленных другими законодательными актами, таких как обязанность регистрации денежных средств на банковских счетах экономических агентов, которая вытекает из налогового законодательства и Закона о предпринимательстве и предприятиях.

– **На каком этапе находится разработка нормативной базы, регулирующей рынок криптовалют в Республике Молдова, которая обеспечит их безопасное использование в рамках закона?**

– Пользуясь этой возможностью, хочу напомнить общественности, что так называемые «криптовалюты», известные и как «виртуальные деньги», «криптоденьги», на самом деле являются не деньгами, а виртуальными активами, электронными, если хотите, не имеющими никакого реального обеспечения или гарантий со стороны публичных властей или центральных банков. Их используют в основном в спекулятивных целях, и они влекут за собой серьезные риски для пользователей, среди которых угроза потерять инвестированные суммы и принять участие в отмывании денег и финансировании терроризма, учитывая анонимный характер сторон. Такой подход разделяет большинство развитых стран региона. Хотя деятельность по эмиссии и торговле криптовалютами не регулируется центральными банками, она подпадает под налоговые нормы и соблюдение законодательства в сфере предупреждения и борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма. Если торговля виртуальными деньгами примет широкие масштабы среди нашего населения, или если международное законодательство в сфере предупреждения и борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма станет более запретительным, НБМ выступит с инициативой регулирования криптовалют на территории Республики Молдова.

– **НБМ платит банкам за хранение денежных средств процент (40% от вкладов в национальной валюте и 14% от вкладов в твердой валюте) в соотношении с базовой ставкой. Как скоро регулятор откажется от этих выплат или значительно их сократит?**

– Обязательные резервы представляют собой один из основных механизмов «стерилизации», посредством которого НБМ борется с избыточной ликвидностью в банковской системе. Несмотря на расходы, оплата обязательных резервов менее затратна, чем оплата сертификатов Национального банка. Вместе с тем рост банковской ликвидности до уровня исторического максимума и, соответственно, расходов НБМ на стерилизацию привели нас к анализу в целях изучения изменения порядка оплаты обязательных резервов. Проводятся исследования возможности смены нынешнего подхода к оплате, учитывая реальную цену привлечения средств коммерческими банками. Такое решение будет принято НБМ осенью этого года после консультаций с экспертами Международного валютного фонда.

– **Какая программа сотрудничества с МВФ будет наиболее выгодна для Молдовы после завершения нынешней трехлетней программы в ноябре 2019 года?**

– Сейчас бесполезно рассуждать о новой программе с МВФ, находясь в середине пути реализации текущей программы, когда нам остается провести ряд мер, чтобы успешно завершить начатые реформы. Я надеюсь, что

к концу нынешней программы с МВФ у нас не будет необходимости в новой, что будет означать хорошее положение дел в Республике Молдова.

Вместе с тем МВФ и Всемирный банк предлагают техническую поддержку и качественные консультации, которыми мы можем воспользоваться после окончания действующей программы. В среднесрочной перспективе нам требуется серьезное улучшение в сфере финансового включения населения и малых и средних предприятий. Абсолютно необходимо развивать и активизировать местный финансовый рынок. Мы страдаем от избытка денег в банковской системе и в то же время от отсутствия частных инвестиций. Надо создать финансовую систему, где не только банки, но и инвестиционные общества, пенсионные фонды и страховщики будут эффективно направлять средства населения на предпринимательские проекты и серьезные инвестиции, как это делается во всем мире.

Нам нужна и глубокая реформа процедур неплатежеспособности, которая была бы более удобной для ускорения возврата неудачных кредитов или передачи обанкротившихся предприятий хорошим предпринимателям. Сейчас получение прав собственности или долгов затруднено и в основном не мотивирует обновление и оживление молдавского капитализма. Модернизация платежной системы – это другая мера, от которой зависит динамика и развитие национальной экономики. Во всех этих областях и во многих других нам могут помочь эксперты МВФ и ВБ. Обсуждения и проекты сотрудничества по некоторым областям уже начались.

– **Последние два года часто обсуждается сокращение рисков в банковской системе. Акцент ставится на обязательных для банков мерах. Как можно оптимизировать взаимодействие между Национальным банком и другими государственными органами для определения макроэкономических рисков и рисков внутренней политики, отражающихся на банковском секторе?**

– Как я уже говорил, программа с МВФ принесла много выгод в вопросе стимулирования связи и сотрудничества между органами, ответственными за экономическую и финансовую политику в стране, в частности Минфин, Министерство экономики и инфраструктуры и НБМ. Команды трех учреждений сообща работают над разработкой сценариев и определением макроэкономических рисков, лежащих в основе обязательств и показателей, включенных в Меморандум о финансовой и экономической политике, которые власти подписывают на каждом этапе оценки МВФ.

В двустороннем плане, сотрудничество НБМ и Министерства финансов принесло свои плоды в сфере значительного сокращения отдачи на рынке государственных ценных бумаг: примерно с 27% в начале 2016 года до 4-6% в июле этого года, в зависимости от срока погашения ценных бумаг. Срок эмиссии ГЦБ вырос за последние два года, Минфину впервые для Молдовы удалось разместить за последние месяцы облигации сроком в 5 лет. Такое улучшение на финансовом рынке имело положительный эффект и для заемных условий на рынке кредитования, которые достигли исторического минимума.

Вместе с Министерством экономики и инфраструктуры мы напряженно работали над созданием приемлемых условий для привлечения качественных инвестиций в местные банки. Благодаря такому сотрудничеству был найден механизм для подписания предварительного договора с международным консорциумом во главе с ЕБРР для покупки акций BC Moldova Agroindbank SA. Появление группы солидных акционеров в капитале первого банка страны значительно сократит системные риски в банковской системе и положительно отразится на клиентах МАИВ.

– **Вас обвиняли в получении слишком высокой зарплаты для такой бедной страны, как Республика Молдова. Откуда взялась такая зарплата? Вы ее повысили, когда вступили в должность?**

– Что бы я ни ответил на этот вопрос – вызовет недовольство. Это естественно для бедной страны, особенно после скандала, вызванного банковским мошенничеством. Но именно поэтому необходимо укреплять Национальный банк усилиями хороших и

независимых специалистов. Когда я пришел в НБМ, я был поражен неестественно большим числом вакансий в банке. В некоторых ключевых департаментах недостаток персонала составлял более 50%. В 2016 – 2017 гг. более 80 сотрудников уволилось, среди них 14 начальников департаментов и подразделений. Для сравнения, всего у нас работает около 420 сотрудников в 23 департаментах и подразделениях. Много опытных и сильных специалистов ушло – это настоящая нехватка человеческих ресурсов. Невозможно их удержать, когда банки, аудиторские компании, адвокатские конторы или IT-фирмы предлагают более высокие зарплаты. Посмотрите, сколько вакансий в НБМ было выставлено на сайте банка и других сайтах по трудоустройству.

В этих условиях очень сложно обеспечить непрерывность и качество работы и, более того, создать амбициозную программу реформ, очистки системы и фундаментального изменения законодательства, какую создали мы. Из этих соображений мы продвигали приближение зарплат в центральном банке к уровню профильного рынка в Республике Молдова, чтобы удержать и привлечь хороших специалистов. После утверждения реформы Советом по надзору НБМ, зарплаты всех сотрудников, в том числе и моя, были установлены согласно шкале оплаты, разработанной консалтинговой фирмой Korn Ferry на основе условий рынка труда Молдовы и лучших международных практик. Korn Ferry – одна из самых опытных компаний в сфере человеческих ресурсов в мире, работавшая со многими организациями и центральными банками, такими как МВФ, ВБ, Федеральная резервная система США, Европейский Центробанк, Банк Англии, а из более близких нам – Национальным банком Румынии.

– **Оппозиционные партии обвиняют НБМ в том, что он подпал под политический контроль, что банковские законы пишутся под диктовку ДПМ, и что кража из банков состоялась по схемам, защищенным законами, такими как налоговая амнистия. Ощущается ли политическое давление на НБМ?**

– На данном этапе такие инсинуации были ожидаемы, особенно в предвыборный период. И хотя сначала я решил не комментировать политические заявления, пользуюсь случаем, я намерен полностью их опровергнуть. Все меры, которые мы приняли с 2016 года, преследовали цель укрепления независимости НБМ, повышения прозрачности и укрепления банковского сектора, улучшения правил корпоративного управления и нормативной базы. Кстати, законодательные инициативы, проверки в банках, все наши реформы и меры предосторожно обсуждались, они проходили мониторинг в МВФ. Расширение реформ в финансово-банковской системе, их первые позитивные результаты отметили все – и в стране, и за ее пределами. Мы намерены продолжить усилия по оздоровлению и не позволим никому нас отвлечь или запугать. Печально, что такие обвинения вызывают обострение нигилизма населения, по праву разочарованного после банковского мошенничества, ослабляют доверие граждан к учреждениям, проводящим очень сложные реформы и нуждающимся в самой широкой поддержке для их продолжения.

– **Удовлетворены ли Вы ходом реформ в банковском секторе Молдовы? При каких условиях Вы готовы подать в отставку? Куда пойдете после отставки?**

– Для меня не составляет труда подать в отставку, если это будет необходимо для защиты реформ или, наоборот, чтобы не причинить им вред. У меня была хорошая карьера до возвращения в Молдову и, думаю, что я найду работу после НБМ. Лозунг «Чоклю – в отставку» просто и хорошо рифмуется перед камерами. А вообще, работа в НБМ сложна и прозаична без телекамер. Я понимаю, что надо лучше объяснять, чем мы занимаемся в НБМ и каков смысл проводимых реформ. К сожалению, у меня не было случая рассказать это напрямую протестующим. По странному совпадению, все эти флешмобы проходили тогда, когда меня не было в Кишиневе. Хотя время накануне выборов не самое простое, я рассуждаю, что мои коллеги напишут несколько строк или страниц по вопросу реформ в молдавском банковском секторе.